

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

«31» _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
СВІТОВА ЛІТЕРАТУРА:
ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
для студентів

спеціальності	035 Філологія
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	Мова і література (англійська)
спеціалізації 035.04	Германські мови і літератури (переклад включно)

Київ-2019

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Історія світової літератури		
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	16 кр. / 480 год.	
Курс	I – IV	
Семестр	I – VII	
Кількість змістових модулів з розподілом		
Обсяг кредитів	16	
Обсяг годин, у тому числі:	480	
Аудиторні	196	
Модульний контроль	16	
Семестровий контроль	60	
Самостійна робота	196	
Форма семестрового контролю	іспит, залік	
Змістовий модуль Історія зарубіжної літератури		
Курс	III	
Семестр	VI	
Кількість змістових модулів з розподілом	2	
Обсяг кредитів	2	
Обсяг годин, у тому числі:	60	
Аудиторні	28	
Модульний контроль	4	
Семестровий контроль		
Самостійна робота	28	
Форма семестрового контролю		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу є розкриття закономірностей світового літературного процесу кінця XIX – першої половини XX століття, з'ясування своєрідності розвитку літературного процесу різних національних літератур, поглиблення знань з теорії літератури та вміння аналізувати та інтерпретувати художні твори в контексті сучасних літературознавчих наукових тенденцій.

Завдання курсу: формування уявлення про соціокультурні, історичні, мистецькі чинники розвитку країн, література яких вивчається у зазначений період; аналіз та інтерпретація художніх творів зазначеного періоду; дослідження стилістичних особливостей поезики митця, встановлення елементів традицій і новаторства в стилі художнього твору та ідіостилі письменника через з'ясування стильових явищ, стильових тенденцій та стильових домінант; сприйняття художнього твору як складної системи в контексті різноманітних видів дослідження художнього твору загалом.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (кінця XIX – першої половини XX століття)» важливо досягти усвідомлення концепції про розуміння творів мистецтва як складної багатопланової структури; врахування положення сучасного літературознавства про неподільність змісту та форми художнього твору, що дає змогу сприймати текст у його художній цілісності; необхідність врахування історичного контексту; взаємозалежність історії суспільства, історії культури та історії літератури; психолого-педагогічні дослідження про особливості навчальної й пізнавальної діяльності.

- **Знання та розуміння** літературознавчих понять, основних етапів розвитку літератури, її суспільної ролі, основних етапів життєвого і творчого шляху письменників, історичних ознак понять народності літератури, художнього образу, зарубіжної художньої літератури як культурної та мовної цілісності, жанрово-стилістичних особливостей творів мовою оригіналу та ознак їх перекладів;
- **здатність** досліджувати поезику оригінального і перекладного тексту, з'ясовувати властивості мови літературного твору, засоби художньої виразності, жанрові різновиди, особливості образної системи, визначати стиль художнього твору та індивідуальний стиль письменника, виокремлювати змістові домінанти тексту, здійснювати власну інтерпретацію художнього твору, визначати художню своєрідність творів і творчості письменника загалом, послуговуючись системою основних понять і термінів літературознавства;
- **здатність** осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку світового літературознавства

Програмні компетентності:

Світоглядна: здатність до критичного мислення й ціннісно світоглядної реалізації особистості.

Громадянська: цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Комунікативна: увага до відмінностей та впливу культури (здатність до культурної чутливості та здатності ідентифікувати і вживати різні способи спілкування з представниками інших культур).

Літературознавча: основні тенденції розвитку і своєрідність мовно-літературного процесу, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, стилів і жанрів літератури, історії зарубіжної літератури, фольклору; література та дійсність, генезис і функція літератури, зміст і форма в літературі, критерій художності, літературний процес, літературний стиль, художній метод в літературі; образ, ідея, тема, поетичний рід, жанр, композиція, поетична мова, ритм, вірш, фоніка в їх стильовому значенні.

Країнознавча: знання студентів про культуру країни, мова якої вивчається; володіння студентами особливостями мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв мови в певних ситуаціях спілкування.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульний контроль	
Змістовий модуль 1. Основні тенденції розвитку поезії та драми раннього і зрілого модернізму							
Тема 1. Етико-естетська унікальність порубіжжя	2	2					
Тема 2. Англійська і американська література порубіжжя	2	2					
Тема 3. Поезія зрілого модернізму.	2	2					
Семінар 1. Е.Золя як теоретик і письменник французького натуралізму	2		2				
Семінар 2. Волт Вітмен як реформатор американської поезії	2	2					
Семінар 3. Новаторство драматургії Г.Ібсена і М. Метерлінка	2		2				
Тема 4. Літературні течії і напрями порубіжжя. Особливості французького символізму							5
Тема 5. Інтелектуальний роман О.Уайльда «Портрет Доріана Грея»							2
Тема 6. «Срібна доба» російської поезії							3
Модульний контроль	2					2	
Разом:	24	8	4			2	10
Змістовий модуль 2. Явища зарубіжної прози раннього і зрілого модернізму							
Тема 8. Особливості розвитку літератури першої половини ХХ ст. Поетична свідомість доби зрілого модернізму.	2	2					
Тема 9. Драматургія першої половини ХХ ст. Епічний театр Б.Брехта. Театр Гарсія Лорки.	2	2					
Тема 10. Театр французького зрілого модернізму.	4						4
Семінарське 4. Драматургія Б. Брехта	2		2				
Тема 11. Інтелектуальний роман.	2	2					
Семінарське 5. М. Булгаков «Майстер і Маргарита»	2		2				
Тема 12. Реалізм в літературі другої половини ХХ ст. «Втрачене покоління».	2						2

Тема 13. Література потоку свідомості.	4						4
Семінарське 6. Е.М.Ремарк «Три товариші».	2		2				
Тема 14. Експресіонізм та екзистенціалізм та	2	2					
Семінарське 15. Камю «Чума»	2		2				
Тема 16. Сміхова культура першої половини XX ст. Метажанр антиутопії.	4						4
Тема 15. Реалізм в літературі першої половини XX ст. Американська проза. Роман-епопея в літературі зрілого модернізму.	4						4
Модульний контроль	2					2	
Разом:	38	6	10			2	18
Підготовка та проходження контрольних заходів							
Усього:	60	14	14			4	28

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПОЕЗІЇ ТА ДРАМИ РАННЬОГО І ЗРІЛОГО МОДЕРНІЗМУ

Тема 1.

ЕТИКО-ЕСТЕТИЧНА УНІКАЛЬНІСТЬ ЛІТЕРАТУРИ ПОРУБІЖЖЯ (2 ГОД.).

Складність літературного розвитку перехідного періоду.

Кінець XIX – початок XX століття як час глобального перевороту в мистецтві й літературі. Умови формування літератури порубіжжя. Діалектика взаємодії декадансу і модернізму. “Декаданс”, “модернізм” і “порубіжжя”: кореляція термінів. Загальні риси європейського модернізму. Філософські теорії і практика модернізму. “Філософія життя” *Ф.Ніцше* та її переломлення в естетиці кінця XIX – початку XX століття. Інтуїтивізм *А.Бергсона* і модерністська поезія. Психоексперимент *З.Фрейда* і його вплив на європейську культуру переходової доби.

Множинність літературних напрямів і течій кінця XIX - початку XX століть. Модернізм та декаданс: особливості, основні риси, літературні течії. Символізм, імпресіонізм, неоромантизм як основні течії раннього модернізму, їхня характеристика і представники. Жанрове розмаїття літератури порубіжжя. Ш.Бодлер як предтеча символізму. Символізм та імпресіонізм у поезії: П.Верлен, А.Рембо, С. Малларме.

Література:

Затонский Д. Модернизм и постмодернизм. Х., 2000.

Зверев А. XX век как литературная эпоха // Вопросы литературы. 1992. №2.

Зверев А. Модернизм в литературе США. Москва, 1979.

Зверев А. Когда пробьет последний час природы: Антиутопия XX века // Вопросы литературы. 1989. №1.

Наливайко Д. Про співвідношення “декадансу”, “модернізму”, “авангардизму” // Слово і час. 1997. №11 – 12.

Божович В.И. Традиции и взаимодействие искусств. Франция: Конец XIX – начало XX века. – М., 1987.

Обломиевский Д. Французский символизм. – М., 1978.

Тема 2.

АНГЛІЙСЬКА ТА АМЕРИКАНСЬКА ЛІТЕРАТУРИ КІНЦЯ XIX - ПОЧАТКУ XX СТОЛІТЬ (2 ГОД.).

Неоромантизм і його характерологія. Історико-культурна зумовленість неоромантизму в англійській і американській літературах. Англійський неоромантизм і його різновиди. Пригодницько-психологічний напрям неоромантизму і творчість Роберта Льюїса Стівенсона. Продовження традицій В.Скотта в його пригодницькій та історичній прозі. Мотив двійництва у психологічній повісті “Дивна історія з доктором Джекілом і містером Хайдом”.

Особливості мариністики Джозеф Конрада. Переплетення авантюрного сюжету й етичної проблематики в його творчості (роман “Лорд Джим”). Розкриття антиколоніальної тема в повісті “Серце півми”.

Провідні теми і проблематика першого періоду творчості Герберта Веллса. Науково-фантастичні твори 1890-х рр.: тема незвичного наукового відкриття (“Машина часу”) і самотність вченого в буржуазному світі; жахливі наслідки, якими може загрожувати наука в руках індивідуалістів (“Острів доктора Моро”, “Людина-невидимка”); антивоєнна тема (“Війна світів”). Риси соціальної сатири або утопії в творах Г.Веллса. Полеміка з Р.Кіплінгом у романі “Острів доктора Моро”. Виступ проти “соціального дарвінізму” в повісті “Перші люди на Місяці”.

Творчість Артура Конан Дойла – одного із засновників детективного жанру (повісті про Шерлока Холмса). Розвиток Конан Дойлом традицій Г.Веллса в науково-фантастичних повістях “Загублений світ”, “Отруєний пояс”.

Американська ментальність на рубежі XIX – XX ст. Неоромантизм в літературі США, його естетика й різновиди: народний, “фронтирний”, “шляхетний” і утопічний.

“Народний неоромантизм” і творчість Марка Твена. Рання творчість письменника: його гумористичні оповідання і їх зв’язок з американським фольклором. Прийом “оповідання в оповіданні” і роль оповідача в творах Марка Твена. Сатиричне спрямування “Листів китайця” і роману “Позолочений вік”. Поєднання реалізму і романтизму в “Пригодах Тома Сойєра”. Заглиблення автора в дитячу психологію. Розвиток традиційного донкіхотівського мотиву. Образ річки і його роль у романі. Наростання критицизму у зрілий період творчості Марка Твена. “Пригоди Гека Фінна”: розширення хронотопу, загострення авторської уваги до проблем рабства, падіння людської моралі, жадібності й жорстокості. Історичні твори Марка Твена. Прийом “карнавалу” в романі “Принц і жебрак”. Реалізм, фантастика й сатира символічного роману “Янки з Коннектикуту при дворі короля Артура”. Памфлети останніх років, їх зміст і поетика.

“Фронтирний реалізм” Джека Лондона. Основні моменти його біографії. Проблематика “Північних оповідань”. Повісті про тварин: розвиток анімалістичної теми. Романтичне протистояння природи і цивілізації. Позитивний герой оповідань. Розвиток традицій морського пригодницького роману в “Морському вовкові”. Полеміка з філософією Ф.Ніцше. Символічність образів роману. Публіцистика Джека Лондона. Соціальна програма автора в романі “Залізна п’ята”. Тема митця в буржуазному суспільстві в романі “Мартін Іден”. Складність образу головного героя, його спільність і відмінність з Ларсеном (“Морський вовк”). Автобіографічні мотиви “Мартіна Ідена”.

Література:

Урнов М.В. На рубеже веков: Очерки английской литературы. – М., 1970.

Кагарлицкий Ю. Герберт Уэллс: Очерки жизни и творчества. – М., 1963.

Олдингтон Р. Стивенсон: Портрет бунтаря. – М., 1973.

Дьяконова Н.Я. Стивенсон и английская литература XIX века. – Л., 1984.

Левидова И.О. О’Генри и его новелла. – М., 1973.

Ромм А.С. Марк Твен. – М., 1977.

Зверев А.А. Мир Марка Твена: Очерк жизни и творчества. – М., 1985.

Богословский В.Н. Джек Лондон. – М., 1964.

Быков В.М. По следам Джека Лондона. – М., 1983.

Фонер Ф. Джек Лондон – американский бунтар. – М., 1966.

Соколянский М.Г. Оскар Уайльд: Очерк творчества. – Одесса, 1990.

Акройд П. Последние завещание Оскара Уайльда. – М., 1993.

Парандовский Я. Король жизни // Парандовский Я. Алхимия слова. – М., 1990.

Мищук В. Своєрідність естетизму Оскара Уайльда і його роман “Портрет Доріана Грея” // Відродження. – 1994. – №8.

Майстер науково-фантастичної повісті та новели Герберта Веллс. Генрі Джеймс: від реалізму до імпресіонізму. Багатожанровість творчості Редьярда Кіплінга. Розмаїття творчого доробку Д.Лондона. Джек Лондон – неоромантик.

Тема 3.

НОВА ЄВРОПЕЙСЬКА ДРАМА: СКАНДИНАВСЬКО-БЕЛЬГІЙСЬКИЙ ДІАЛОГ (МОРИС МЕТЕРЛІНК, ГЕНРІК ІБСЕН) (2 ГОД.).

Характерологія “нової драми”: нова проблематика, новий герой. Пошуки нової сценічної мови. Інваріанти “нової драми” (драма-дискусія, символістська драма, психологічний театр тощо). Драматургія Генріка Ібсена. Романтичний первінь історико-романтичних драм першого періоду. Поєднання фольклорно-казкової і романтичної поетик у “Пер Гюнті”, символіка твору, особливості трансформації фаустіанського

мотиву. Історіософська концепція Г. Ібсена (“Кесар і галилеянин”). Від п’єси до читання до театру ідей. Розвиток тем соціальної корупції, кризи шлюбу й емансипації (“Гедда Габлер”, “Ляльковий дім”). “Сімейний цикл” п’єс Г.Ібсена, їх проблематика. Основні риси драматургічного стилю письменника. Значення його творчості для формування “нової драми”.

Творчість Моріса Метерлінка в контексті “нової драми”. Від драми “мовчання” до символістської драми. М. Метерлінк як реформатор європейської театральної традиції і зачинатель символістської драми. Полеміка з Шекспірівським театром і з театром натуралізму. Синтез драми і поеми. Розмежування “внутрішньої” та “зовнішньої” дій, містерія, спецефекти. Ідея двох діалогів. Обробка Ібсенових мотивів “рятівної брехні” та “незручної правди”. “Синій птах” як один із варіантів “нової драми. Проблема жанру “Синього птаху”. Сюжет і композиція п’єси. Символіка образів п’єси і їх роль у розкритті авторського задуму. «Перехресні координати» у творчому діалозі норвежця Герніка Ібсена та бельгійця Моріса Метерлінка. Ідіостильові особливості драматургів.

Література:

Зингерман Б.И. Очерки истории драмы XX века. – М., 1979.

Адмони В.Г. Генрик Ибсен: Очерки творчества. – Л., 1989.

Мандель Е.М. Гауптман: Драматургическое творчество конца XIX – начала XX века. – Саратов, 1972.

Шкунаева И.А. Бельгийская драма от Метерлинка до наших дней: Очерки. – М., 1973.

Ніколенко О.Д. “Нова драма” і символічний характер образів п’єси М.Метерлінка “Синій птах” // Всесвітня література і культура в навчальних закладах України. – №.3 – 2001. – С. 54 – 56.

Образцова А.Г. Бернард Шоу и европейская театральная культура на рубеже XIX – XX веков. – М., 1974.

Хьюз Э. Бернард Шоу. – М., 1968.

Гражданская З.Т. От Шекспира до Шоу. – М., 1982.

Основні поняття 1 модуля: декаданс, егофутуризм, екзистенціалізм, експресіонізм, імажинізм, імпресіонізм, кубофутуризм, метод, модернізм, напрям літературний, натуралізм, неоромантизм, позитивізм, символізм, футуризм, нова європейська драма; точка зору. відображене існування, іронічний наратив, центральна свідомість, ненадійний оповідач, прийом «візерунок на килимі», «готична» забавка, відкрита оповідь, техніка непрямого плану свідомості, неоромантизм, анімалістичний твір, соціальна утопія, наукова фантастика, імпресіонізм, міфологізм, символізм; нова європейська драма, драма ідей, драма-дискусія, символістська драма, психологічна драма, четверта стіна, релігійно-містичний варіант символізму, символістська драма, внутрішня подія, підтекст, монолог, діалог, Інший, знак, статичний театр, театр мовчання, мотив, символ, *pars pro toto*, принцип ретроспекції, аналітична композиція, відкритий фінал, психологізм, внутрішній діалог.

Змістовий модуль 2.
ЯВИЩА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДОБИ ЗРІЛОГО МОДЕРНІЗМУ

Тема 4.
ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XX СТОЛІТТЯ ЯК
КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНИЙ ФЕНОМЕН.
ПОЕЗІЯ ЗРІЛОГО МОДЕРНІЗМУ (2 ГОД.)

Поняття новітньої літератури. Основні віхи історичного процесу першої половини XX століття. Політичні, економічні, духовні наслідки першої світової війни. Крах імперій в Росії, Німеччині, Австро-Угорщині. Економічна криза в Європі й Америці в кінці 1920-х рр. Визрівання фашизму в Західній Європі. Становлення тоталітарних систем в європейських країнах. Антифашистський рух. Друга світова війна.

Особливості розвитку літератури в першій половині XX століття. Спадкоємність літератури XX століття з духовним життям Європи рубежу XIX і XX ст. Зрілий модернізм, його “авангардистські” прояви, їх взаємопроникнення в літературі й мистецтві. Кубізм в літературі й живопису. Футуризм і його еволюція. Доля сюрреалізму. Роль експресіонізму в літературному розвитку XX століття. Зміна балансу об’єктивного й суб’єктивного начал художньої творчості. Послаблення й вичерпність традицій реалізму. Саморефлексія автора й “інтелектуалізація” літератури. Антивоєнна тема й антивоєнний роман в Європі й Америці. Проблема “втраченого покоління”. Відродження інтересу літератури до соціальних проблем, до історії й політики в міжвоєнний час. Антифашистська література. Початок руйнації європоцентризму в світовій літературі. Значення літератури Латинської Америки в розвитку нових форм мистецтва. Література і науково-технічний прогрес. Антиутопія як особливий жанр наукової фантастики, ознаки цього жанру і типологія: антикомуністичні (Дж.Оруелл, Е.Берджес); антитехнократичні (О.Хакслі, Р.Нокс).

Поетична свідомість зрілого модернізму. Сюрреалізм в європейській поезії. Сюрреалізм Г.Аполлінера — теорія і практика оновлення свідомості. Аполлінер і християнство. Позитивна оцінка науково-технічного прогресу. Поет і війна. Ліризм першої збірки “Рейнські вірші”. Період кубізму в творчості поета. Аполлінер і Пікассо. Історія створення збірки “Алкоголі”. Принцип просторової одночасності, зміщення реальних деталей. Тема сучасності у віршах останніх збірок. Збірка “Каліграми” як ліричний літопис епохи, розробка воєнної теми. Ідея прогресу, зміни умов існування людини. Новаторство Аполлінера, особливості його поетичного стилю.

Космос поезії Р.М.Рільке. Місце творчості Райнера Марії Рільке в німецькомовній і світовій літературі, проблема творчого методу поета. Самотність і відчуження як наскрізний мотив лірики Рільке. Українська і російська теми в його творчості. Провідні мотиви “Часослова” (“Книги годин”): Бог і людина в ньому, тема бідності й смерті. Парадигма буття-творчості в книзі “Нові вірші”. Мотив краси світу, що зникає. Жанр “вірша-предмета” у творчості Рільке. “Дуїнезські елегії” як його поетичний заповіт автора: філософське осмислення місця людини в світі, проблеми буття і культури, ідея сприйняття життя. Деконструкція міфічних мотивів у поезії Рільке. Бог і Людина в “Сонетах до Орфея”, проблеми мистецтва у збірці. особливості поетики.

Пошуки нової поетичної мови в англomовній літературі (імажизм). Наростання кризи гуманізму і її відображення в творчості Т.С.Еліота. Настрої песимізму, відчаю, нудьги у творчості поета 1920-х років, тема “смерті за життя” і картина “цивілізації, що гине”, у “Безплідній землі”, “Геронтіоні”, “Порожніх людях”. Поема “Безплідна земля”: структура, зв’язок з міфологією. Тема сучасної людини в “Порожніх людях”. Звернення до Бога як до засобу стримування людських пристрастей. Шлях Еліота від модерністської розірваності світу до Бога, релігійно-філософське осмислення теми життя і смерті у поемах “Попеляста середа” і “Чотири квартети”. Багатовимірність “Чотирьох квартетів”, підсумок філософських шукань поета у творі. Еліот про час і рух. Доля культури в

сучасному світі як провідна тема творчості. Ускладнення поетичної форми. Основні положення теоретичних праць Еліота. Його розуміння традиції, теорія “деперсоналізованої поезії”, типологія критики.

Творчість Ф.Гарсія Лорки і поетична свідомість першої половини ХХ ст. Гарсія Лорка на тлі іспанської і європейської поетичних традицій першої половини ХХ ст. Зв'язок поезії Лорки з символізмом і сюрреалізмом. Нарис життя і творчості поета. Стаття Лорки “Дуенде. Тема і варіації”. Дух “дуенде” як втілення смерті і туги. “Дуенде” в житті й поезії Лорки. Андалузійська своєрідність його лірики. Світ як трагедія-містерія, кохання і смерть у “Циганському романсеро» Гарсія Лорки; його синкретизм, поєднання ліричного й епічного планів. Посилення драматизму в ліриці автора (“Поет у Нью-Йорку”).

Література:

- Березина А. Поэзия и проза молодого Рильке. Ленинград, 1985.
- Андреанов А. Путь одинокого странника (Исследование жизни и творчества Рильке) // Филол. вестник Ростов. ун-та. Ростов н/Д, 1999. №2.
- Наливайко Д. Шляхами оновлення поезії // Гійом Аполлінер. Поезії. К., 1984. С. 5 – 37.
- Павличко С. Поезія Томаса Стерна Еліота // Томас Стернз Еліот Вибране. – К., 1990. – С. 3 – 24.
- Орлова О. Поетичний світ Еліота // Вікно в світ. – 1999. – №6.
- Матвієнко С. “Маленька людина” – “людина порожня”? (До прочитання поеми “Порожні люди” Томаса Стерна Еліота) // Всесвітня література. – 2000. – №1.
- Гальчук О. Зеро і Еліот: точки перетину // Слово і час. – 2016. -- №9.
- Затонский Д. Австрийская литература в XX столетии. – М., 1985.
- Осиповат Л. Гарсия Лорка. – М., 1965.
- Малиновская Н. Самая печальная радость // Федерико Гарсия Лорка Избранное. – М., 1986. – С. 5 – 20.
- Онищак Н. Лорка стає ближчим // Всесвітня література в навчальних закладах. – 1997. – №9.
- Чубукіна Л. Глибокий спів іспанської поезії // Всесвітня література в навчальних закладах. – 1997. – №2.

Тема 5.

ДРАМАТУРГІЯ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ (2 ГОД.)

Місце Б.Брехта у світовому театрі першої половини ХХ ст. Теорія епічного театру Б.Брехта в теоретичних працях “Купівля міді”, “Малий органон” (звернення до розуму, ефект “відчуження”, “сцени показу”, опрацювання відомого сюжету як один із прийомів створення ефекту “відчуження” і зняття інтересу до розв’язки; зонги та їхня композиційна функція в п’єсах; параболічність творів) і її втілення в п’єсах “Трьохгрошова опера”, “Матінка Кураж і її діти” та ін. Антивоєнний зміст п’єси “Матінка Кураж...”, її зв’язок з творчістю Гріммельсгаузена. П’єса Брехта “Добра людина із Сезуана”: проблематика, особливості поезії. Тема добра і зла в людині Особливості брехтівського історизму в п’єсі “Життя Галілея”, проблема відповідальності вченого і життя духу перед людством.

Драматургія Ф. Гарсія Лорки. Значення п’єс кінця 20-30-х років у творчості драматурга. Цикл “народних (андалузійських) драм (“Криваве весілля”, “Йерма”, “Дім Бернарди Альби” та ін.). Дух “дуенде” в трагедії Ф.Гарсія Лорки “Криваве весілля”: повернення до ідеї фатуму. Висунення на перший план родового принципу замість індивідуального. Синкретизм трагедії: переплетення музики, драми, поезії. Міфологічне світосприйняття Гарсія Лорки і його відображення в п’єсі. Особливості драматургічного методу іспанського драматурга і його місце у світовому театрі.

Драматургія екзистенціалізму. А. Камю і театр. Драматургічна творчість письменника. Шлях Сартра-драматурга. Міф у структурі драми “Мухи” Ж.-П. Сартра, його роль і нове прочитання.

Література:

- Зингерман Б. Очерки истории драмы XX века. – М., 1979.
Шумахер Э. Жизнь Брехта. – М., 1988.
Волощук Е. Драматургия Бертольда Брехта // Зарубіжна література в навчальних закладах.—2001. – №9. – С. 41 – 47.
Фрадкин И. Брехт. Путь и метод. – М., 1965.
Осиповат Л. Гарсиа Лорка. – М., 1965.
Малиновская Н. Самая печальная радость // Федерико Гарсиа Лорка Избранное. – М., 1986. – С. 5 – 20.

Тема 6.

ІНТЕЛЕКТУАЛІЗМ ЛІТЕРАТУРИ ЗРІЛОГО МОДЕРНІЗМУ. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ РОМАН (2 ГОД.)

Інтелектуальна література й інтелектуальна проза. Ознаки інтелектуального роману (зосередженість на житті ідей; використання матеріалу зі всіх сфер людської культури; цитування – побудова твору з цитат різних типів, взятих із творів інших авторів (поняття “пастиш”); самокоментування (форма “роману в романі”). Представники інтелектуальної прози в XX ст. (Г.Гессе, Т.Манн, Х.Кортасар, Дж.Джойс, С.Беллоу та ін.). Поняття “інтертекстуальність” у літературі цієї течії. Проблематика й особливості поетики роману “Чарівна гора” Т. Манна. Проблема духу і життя, проблема простору і часу в романі. Т.Манн “Йосиф і його брати”, пересічення різних часових пластів. Традиції романтизму й німецької класики в Г.Гессе. Особистість і світ, “шлях всередину” як шлях удосконалення особистості. Роль східної філософії і культури в світогляді письменника (“Сіддхартха”). Філософський роман “Степовий вовк”. Проблема духу і життя, художника і бюргера в романі. Роман Гессе “Гра в бісер” як зразок інтелектуального роману. Критика європейської історії та культури в романі. “Фельетоністська епоха” і “кастальська утопія”. Кнехт й ідея служіння. Біполярність художнього світу Гессе. Іронічна інтонація. Філософсько-психологічна проза М.Булгакова. Концепція трьох світів у романі “Майстер і Маргарита”. Моральна і філософська проблематика роману. Утвердження духовної сили мистецтва. Специфіка композиції: принцип контрапункту; поліфонічність; художнє втілення ідеї розриву між земним, біблійним і космічним світами; поєднання епічної оповіді та ліричних відступів.

Література:

- Адмони В., Сильман Т. Т.Манн. Ленинград, 1960.
Диалло А. Структура художественного конфликта в романе М.Булгакова «Мастер и Маргарита» // Автореф. дис. канд. филол. наук. Москва, 2013.
Затонський Д. Герман Гессе – автор “Гри в бісер” // Гессе Г. Гра в бісер. – К., 1983.
Зеркалов А. Евангелие от Булгакова (опыт исследования ершалаимских глав романа “Мастер и Маргарита”). Москва, 2003.
Соколов Б. Булгаковская энциклопедия. Москва, 1996.
Петелин В. Михаил Булгаков. Москва, 1989.
Федоров А. Т.Манн. Время шедевров. Москва, 1981.

Тема 7.

ЛІТЕРАТУРА ЕКСПРЕСІОНІЗМУ І ЕКЗИСТЕНЦІАЛІЗМУ (2 ГОД.)

Експресіонізм. Його теорія і характерологія, стильові особливості. Творчість і філософія Ф. Кафки на тлі австрійської літератури XX століття. Проблема влади, основні

ознаки існування людини в ХХ ст. і їх відображення у творчості й долі Кафки (“відчуження”, абсурд, ідея “метафізичної бюрократії”). Кафка і криза гуманізму. Страх перед життям, мотив безвихідної самотності і влади сил, що пригнічують людину в параболах і притчах, у романах “Америка“, “Процес” і “Замок”. Радикальне новаторство Кафки. Алегоричність його прози. Фантасмагоричне бачення катаклізмів буття і долі людини в ХХ столітті. Особливості героя Кафки.

Світовідчуття екзистенціалізму в літературі ХХ ст. Напруженість переживання кризи цивілізації в екзистенціалізмі: втрата суті буття, трагічність людської долі, відчуження, “я” і суспільство. Попередники екзистенціалізму в філософії і літературі (Ф.М.Достоевський, Ф.Ніцше, Ф.Кафка). Представники екзистенціалізму в літературах різних країн. Екзистенціалізм і тоталітарна свідомість. Праця Ж.-П. Сартра “Екзистенціалізм – це гуманізм”. Оповідання Сартра “Стіна” і вираження в ньому світовідчуття екзистенціалізму. Роман “Нудота“, його місце в літературі екзистенціалізму. Проблема екзистенціалістської теорії спілкування. Поняття “заангажованої” літератури за Сартром (“Що таке література?”) і його значення для літератури ХХ ст.

Етапи творчості А. Камю: “пролог”, “абсурд”, “бунт”, “самотність”. Питання періодизації творчості за Камю (у міфологічних формах): міф про Сізіфа; міф про Прометея; міф про Немізиду. Есе “Міф про Сізіфа” і його роль у формуванні екзистенціальної літератури. Тяжіння Камю до циклічності. Цикл Камю – поєднання роману, п’єси й есе. Специфіка стилю Камю. Особлива роль на рації у творах письменника. “Нульовий ступінь письма” (Р.Барт) як знак актуальності й форма протесту. Камю і міф. “Сторонній” як “солярний роман” (Р. Барт). Тема відчуження в романі. Камю і французький рух Опору. Зміст і проблематика роману “Чума”.

Література:

Затонский Д. Австрийская литература XX века. Москва, 1988.

Экспрессионизм. – Москва, 1966.

Затонский Д. Кафка и проблемы модернизма. Москва, 1965.

Волощук Е. Франц Кафка – Томас Манн: два типа модернистского сознания // Русская словесность в школах Украины. 2006. №1. С. 53–63.

Великовский С. Грани “несчастливого сознания”. Театр, проза, философ. эссеистика, эстетика А.Камю. Москва, 1973.

Кузнецов В. Жан Поль Сартр и экзистенциализм. Москва, 1969.

Наливайко Д. Трагічний гуманізм Альбера Камю // Камю А. Вибрані твори. К., 1991. С. 5 – 29.

Штейнбук Ф. Человек как символ не только жизни, но и смерти. Об особенностях изучения романа А.Камю “Чума” // Всесвітня література. 1996. №4.

Токмань Г. Альбер Камю: діалог письменника і філософа з іншими та із самим собою // Зарубіжна література в навчальних закладах. 2001. № 5. С. 51 – 55.

Основні поняття 2 модуля: порубіжжя, декаданс, модернізм, інтуїтивізм, ніцшеанство, психоаналіз, символізм, імпресіонізм, неоромантизм, “нова драма”, “театр мовчання”, драма-дискусія, драма-парадокс; “інтелектуальний роман”, поліфонічність, принцип контрапункту, пастиш, роман-річка (потік), екзистенціалізм, циклічність, міфологізація, новітня література, література міжвоєнтя, авангардизм, сюрреалізм, футуризм, кубізм, експресіонізм, імажизм, деперсоналізована поезія, ефект відчуження, теорія “епічного” театру, притчовість

СЕМІНАР 1.

Е.ЗОЛЯ ЯК ТЕОРЕТИК І ПИСЬМЕННИК ФРАНЦУЗЬКОГО НАТУРАЛІЗМУ

Питання для обговорення:

1. Е.Золя як теоретик натуралізму. Еволюція естетичних поглядів письменника.
2. Цикл романів «Ругон-Маккари» - природнича й соціальна історія однієї родини в добу Другої імперії. Історія створення, тематика, проблематика, специфіка жанру.
3. Роман «Кар'єра Ругонів» як інтродукція до циклу, визначення в ньому провідних тем і мотивів усього циклу.
4. Історична основа та соціальна панорама роману.
5. Теорія спадкового впливу в контексті дослідження родоводу Ругон-Маккарів.
6. Художні особливості твору.
7. Гастрономічний код у створенні характерів персонажів та розкритті ідейно-тематичних особливостей роману «Череві Парижу».

І. Тексти для читання:

Золя Е. Експериментальний роман. Кар'єра Ругонів. Череві Парижа.

Завдання:

1. Опрацювати статті:

Косило Н. Поетика натуралізму в дискурсі світового та національних літературних процесів / Н. Косило, Н. Венгринович // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства : збірник наукових праць / Мін. освіти і науки України; Ужгородський нац. ун-т; НАНУ, Ін-т укр. мови. – Ужгород, 2011. – Вип. 16. – С. 166-170;

Шахова К.О. Романтизм - реалізм - натуралізм / К.О. Шахова // Літературознавчі студії : збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філол. – Київ, 2004. – Вип. 7. – С. 341-347.

2. Законспектувати основні засади натуралізму з теоретичної праці Еміля Золя «Експериментальний роман».
3. Намалювати схему родинного дерева Ругонів із короткою характеристикою кожного члена цієї родини, використавши пообразний аналіз тексту роману «Кар'єра Ругонів».
4. Проаналізувати текстові стратегії поєднання в «Кар'єрі Ругонів» ненатуралістичних елементів.
5. Описати художні засоби творення образів персонажів у «Череві Парижа».

II. Обов'язкова література:

Кобзей Н. Натуралізм як генетико-типологічна проблема / Н. Кобзей // Мандрівець : всеукраїнський науковий журнал гуманітарних студій / Національний університет "Києво-Могилянська академія". – Тернопіль, 2009. – № 6 (84). – С. 62-67. – Бібліогр.: Літ.: с. 67; 18 назв.

Косило Н. Поетика натуралізму в дискурсі світового та національних літературних процесів / Н. Косило, Н. Венгринович // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства : збірник наукових праць / Мін. освіти і науки України; Ужгородський нац. ун-т; НАНУ, Ін-т укр. мови. – Ужгород, 2011. – Вип. 16. – С. 166-170.

Хоменко Т.І. Філософсько-естетичні основи натуралізму : Автореф... канд. філософ.наук: 09.00.04 / Хоменко Тетяна Іванівна; КУ ім. Т.Шевченка. – К., 1993. – 19л.

Шахова К.О. Романтизм - реалізм - натуралізм / К.О. Шахова // Літературознавчі студії : збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філол. – Київ, 2004. – Вип. 7. – С. 341-347.

III. Додаткова література:

Гусев В.А. Типологические схождения в теории натуралистического романа // Зарубежный роман в системе литературного направления. – Днепропетровск, 1989.

Манн Г. Речь о Золя в Праге // Манн Г. Полн.собр.соч.: в 8-ми т. Т.8.- М., 1958.

Потапова З.М. Натурализм. Эмиль Золя // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.7. – М., 1990. – С. 288-296.

Франко І. Еміль Золя і його твори. Еміль Золя (життєпис) // Франко І.Я. Зібрання творів: У 50 т. – Т.26. – К., 1980.

Якубіна В.Л. Опісля "Полемики Гарта/Дворкіна": правовий позитивізм, правовий реалізм, правовий натуралізм // Дні науки філософського факультету. –Київ : Київський університет, 2014. – Ч. 3. – С. 184-186.

СЕМІНАР 2.

ВОЛТ ВІТМЕН ЯК РЕФОРМАТОР АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика життєвого і творчого шляху В.Вітмена.
2. Історія створення книги «Листя трави», її провідні теми й мотиви.
3. «Пісня про себе» як програмний твір поета.
4. Новаторство віршування В.Вітмена.

Завдання:

- Опрацювати статтю:
- Дуброва О. Міфосимволіка часопростору у ліриці Волта Вітмена та Богдана-Ігоря Антонича // Літературознавчі обрії Праці молодих учених : збірник наукових праць / Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка ; Нац. акад. наук України. – Київ, 2014. – Вип. 20. – С. 186-190.
- Із «Літературознавчого словника-довідника» виписати й розтлумачити поняття верлібру, білого вірша.
- Зробити художній та метричний аналіз вірша «О капітане!» (письмово).
- Дослідити образ ліричного героя в програмному творі «Пісня про себе» Вольта Вітмена» (індивідуальне завдання).
- Підготувати доповідь-дослідження «Українська вітменіана» (колективний проект).

І.Тексти для читання:

Вітмен В. Я співаю про тіло електричне. Для тебе, о Демократіє... На березі морському уночі. О капітане мій, капітане! Діти Адама. Себе я оспівую.

II.Обов'язкова література:

Гуляєва А. Уолт Уїтмен. «Листя трави» // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. № 5, 1999. – с. 59-60.

Дуброва О. Міфосимволіка часопростору у ліриці Волта Вітмена та Богдана-Ігоря Антонича // Літературознавчі обрії Праці молодих учених : збірник наукових праць / Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка ; Нац. акад. наук України. – Київ, 2014. – Вип. 20. – С. 186-190.

Султанов Ю.І. «О капитан! Мой капитан! Сквозь бурю мы прошли...»: Поэзия У.Уитмена // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 2000. – №10. – с. 35-37.

III.Додаткова література:

Назарець В.М., Є.М. Васильєв, Ю.В.Пелєх. Життєве та поетичне кредо Волта Вітмена // Зарубіжна література в школах України. – 2005. – №12. – с. 5-8.

Рада І.М. «Уолт Уїтмен, космос, Манхеттена син». Урок за творчістю американського поета. // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 2000. – №5. – с. 37-46.

СЕМІНАР 3

НОВАТОРСТВО ДРАМАТУРГІЇ

Г.ІБСЕНА І М. МЕТЕРЛІНКА

Питання для обговорення:

1. Еволюція естетичних поглядів Г.Ібсена, пошуки власного стилю.«Бранд» та «Пер Гюнт» як початок «справжнього» Ібсена. Роль Ібсена в розвитку нової європейської драматургії. Ібсен і ібсенізм.
2. Соціально-психологічний характер драми «Ляльковий дім». Композиційний аналіз

твору.

3. Образ Нори і проблеми фемінізму. Роль підтексту в розкритті внутрішнього світу діючих осіб. Складність і неоднозначність психологічних і соціальних характеристик героїв п'єси.

4. Семантичні доміанти п'єси М.Метерлінка «Синій птах».

5. Перехресні координати «Синього птаха» Моріса Метерлінка і «Лялькового дому» Генріка Ібсена: компаративний аналіз

Завдання :

1. Опрацювати статті:
Блок А. От Ібсена к Стриндбергу. – Собр. соч. в 8-ми т. Т.5. – М., 1962. – с.455-463.
Шоу Б. Квінтесенція ібсенізму.
2. Виписати з «Літературного енциклопедичного словника» визначення драми, конфлікту, композиції.
3. Навести приклади фіналів кожного акту п'єси «Ляльковий дім» і співвіднести їх з особливостями структури твору.
4. Навести приклади підтексту в «Ляльковому домі» і показати їхню роль в розкритті внутрішнього світу діючих осіб.
5. Зробити компаративне дослідження п'єс «Синій птах» Моріса Метерлінка і «Ляльковий дім» Генріка Ібсена, визначивши спорідненість і відмінність тематики, проблематики та художніх особливостей «нової драми» (груповий проект).

І.Тексти для читання:

Ібсен Г. Ляльковий дім. Бранд. Пер Гюнт.

Шоу Б. Квінтесенція ібсенізму.

Метерлінк М. Синій птах

ІІ.Обов'язкова література:

Блок А. От Ібсена к Стриндбергу. – Собр. соч. в 8-ми т. Т.5. – М., 1962. – с.455-463.

Фісун В. Генрік Ібсен та Володимир Винниченко як новатори європейської психологічної драми // Літературознавчі студії: збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філол. – Київ, 2001. – [Вип. 1]. – С. 259-263.

ІІІ.Додаткова література:

Гладишев В.В. Твір як звернення автора до суспільства? (Г. Ібсен і фінал "Лялькового дому") // Зарубіжна література в школах України / Прикарпатський нац. ун. ім. Василя Стефаника та ТОВ "Антропосвіт". – Київ, 2011. – № 7/8. – С. 41-40

Градовський А.В. Картковий дім Торвальда: Вивчення п'єси Г.Ібсена «Ляльковий дім» // Зарубіжна література в навчальних закладах – 2001. - № 2. – С.34-36.

Євтушенко С.О. Художня рецепція тематичних мотивів драматургії Г. Ібсена у творчості Б. Грінченка // Літературознавчі студії: збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т філол. – Київ, 2013. – Вип. 37, ч. 1. – С. 259-264

Конева Т.М. Загадка женской души: Генрик Ибсен «Кукольный дом» // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. – 2000. - № 6. – С.36-38.

СЕМІНАР 4.

ОСОБЛИВОСТІ ДРАМАТУРГІЇ Б. БРЕХТА. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКИ “ЕПІЧНОГО” ТЕАТРУ

Питання для обговорення:

1. Тема п'єси і її проблематика.
2. Картина світу у творі й світовідчуття Брехта.
3. Характеристика образів, особливості авторського творення.
4. Елементи брехтівської театральної мови в п'єсі.

Завдання:

- законспектувати розділ із монографії Фрадкіна І. Брехт. Путь и метод. – М., 1965 (див. ЕНК).
- визначити риси “епічного театру” в одній із драм (на вибір: «Матінка Кураж і її діти», «Життя Галілея», «Добра людина із Сечуаня»)
- виконати тестові завдання в ЕНК.

Література:

Шумахер Э. Жизнь Брехта. Москва: Радуга, 1988. – 352 с.

Зингерман Б. Очерки истории драмы XX века. – Москва, 1979.

Фрадкин И. Брехт. Путь и метод. – Москва, 1965.

СЕМІНАР 5.

“ТРИ ТОВАРИШІ” Е.-М.РЕМАРКА ЯК РОМАН “ВТРАЧЕНОГО ПОКОЛІННЯ”

Питання для обговорення:

I. Проблематика роману Ремарка “Три товариші” в контексті літератури “втраченого покоління”:

1.1. тема життя після війни в романі;

1.2. зіткнення атмосфери Третього рейху, що формується, і світу справжніх людських цінностей у романі;

1.3. тема кохання і дружби в романі.

II. Поетика роману “Три товариші”

2.1. Структурна композиція та стильові особливості роману “Три товариші”

2.2. Представники “втраченого покоління” в романі “Три товариші”

Завдання:

Виписати

- цитати-характеристики головних героїв;
- кілька авторських афоризмів;
- виконати тестові завдання в ЕНК.

Література:

Затонський Д. Шлях через XX століття. – К., 1978.

Затонський Д. Перечитуючи Ремарка // Вікно в світ. – 1999. – №2.

Васильев В. “Необходимый оптимизм пессимиста” // Ремарк Э.-М. Избранное. – М., 1999.

СЕМІНАР 6.

“МАЙСТЕР І МАРГАРИТА” М.БУЛГАКОВА ЯК АВТОРСЬКИЙ ВАРІАНТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОМАНУ

Питання для обговорення:

1. Моральна і філософська проблематика роману.

а) свобода і насильство;

б) художник і влада;

в) сенс буття людини;

г) духовна сутність світу;

г) призначення особистості та вибір її позиції;

д) кохання і його роль в житті людини.

2. Духовна деградація суспільства у культурно-історичному контексті:

а) Москва 1930-х років через призму християнських цінностей;

б) модель тоталітарної держави у романі.

3. Роман М.Булгакова як меніпшея.

4. Система персонажів роману

5. Особливості композиції роману: принцип контрапункту; поліфонічність; художнє втілення ідеї розриву між земним, біблійним і космічним світами; поєднання епічної оповіді й ліричних відступів.
6. Художня структура роману: реальність і фантастика, комічне і трагічне, історія і сучасність.

Завдання:

- виконати тестові завдання в ЕНК.

Література:

Зеркалов А. Евангелие от Булгакова (опыт исследования ершалаимских глав романа «Мастер и Маргарита»). – М., 2003.

Николенко О. От утопии к антиутопии. О творчестве А.Платонова и М.Булгакова. – Полтава, 1994.

Соколов Б. Булгаковская энциклопедия. – М., 1996.

Петелин В. Михаил Булгаков. – М., 1989.

Чудакова М.О. Парадоксы в романе М. Булгакова «Мастер и Маргарита»

Барков А.Н. Роман М.Булгакова «Мастер и Маргарита»: альтернативное прочтение. – // <http://matveychev-oleg.livejournal.com/4030260.html>

СЕМІНАР 7.

РОМАН-ПРИТЧА А. КАМЮ “ЧУМА”

Питання для обговорення:

1. Екзистенційні поняття “абсурд”, “бунт” і “самотність” і проблематика роману.
2. “Що є життя” і “Гідність перед тиском чуми” як центральні питання твору.
3. Характеристика образів роману:
 - 1) герої роману як різні моделі поведінки у сучасному суспільстві;
 - 2) багатозначність образу чуми;
4. “Чума” як роман-притча. Єдність форми і змісту.

Завдання:

- скласти розгорнутий план роману;
- виписати цитати для характеристики кожного з головних героїв твору.
- виконати тестові завдання в ЕНК.

Література:

Великовский С. Грани “несчастливого сознания”. Театр, проза, философ. эссеистика, эстетика А.Камю. – М., 1973.

Штейнбук Ф. Человек как символ не только жизни, но и смерти. Об особенностях изучения романа А.Камю “Чума” // Всесвітня література. – 1996. – №4.

Волощук Є. Духовні й художні здобутки екзистенціалізму // Зарубіжна література. – 2000. – № 20 (180). – С. 1 – 8.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1-2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	7	7
Відвідування семінарських занять	1	7	7
Відвідування практичних занять			
Робота на семінарському занятті	10	7	70
Робота на практичному занятті			
Лабораторна робота			
Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	40
Виконання модульної роботи	25	2	50
Виконання індивідуальної роботи (читацький щоденник)	30	1	30
Разом:			204
Максимальна кількість балів:			204
Залік			
Розрахунок коефіцієнта:			2

6.2.ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ

Згідно з навчальним планом, на самостійну роботу курсу «Історія зарубіжної літератури (перша половина XX ст.)» виділено 28 годин. За робочою програмою курсу це 8 тем, вивчення яких дає можливість збалансувати й розширити отриману під час лекцій інформацію і здобути на семінарських заняттях навички аналізу текстів зарубіжної літератури XX століття.

8 тем, винесених на самостійне опрацювання, охоплюють проблематику широкого діапазону і присвячені вивченню творів різни жанрів і різних історико-літературних систем.

План кожної з тем, винесених на самостійне опрацювання, – це ключові питання, на які, готуючи (за бажанням) конспекти, необхідно звернути увагу. У планах вказана і форма контролю за виконанням кожної теми. Це письмова робота у вигляді таблиці, або розгорнуті відповіді на контрольні питання, або виконання тестових завдання в ЕНК за вказаною адресою **<http://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=6703>**.

Максимальна кількість балів за кожне з виконаних завдань – 5 балів. Тестові завдання виконуються в ЕНК, інші види робіт подаються на перевірку у визначений термін під час індивідуальних консультацій.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕМА 1.

ЛІТЕРАТУРНІ НАПРЯМИ ТА ТЕЧІЇ ПОРУБІЖЖЯ. МОДЕРНІЗМ ТА ДЕКАДАНС. НАЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЛІТЕРАТУР ПОРУБІЖЖЯ (5 ГОД.)

1. Опрацювати статті:

Костюк М.М. Процес семантизації графічних знаків у поезії французьких символістів / М. М. Костюк // Мовні і концептуальні картини світу : наукове видання : [збірник] / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Б-ка Ін-ту філології. – Київ, 2013. – Вип. 43, ч. 2. – С. 240-246.

Крушинська О.Г. Відтворення особливостей дискурсу французького символізму у перекладі П. Тичини / О.Г. Крушинська // Проблеми семантики слова, речення та тексту : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України ; Київ. нац. лінгвістичний ун-т. – Київ, 2014. – Вип. 32. – С. 136-144.

2. Вивчити напам'ять «Альбатрос» Ш.Бодлера, вірш П.Верлена, А. Рембо, С. Малларме (за вибором).

3. Зробити текстуальний аналіз віршів та аналіз методом тематичної сітки: «Осінь пісня» П.Верлена, «П'яний корабель» А.Рембо, «Лебідь» С.Малларме (письмово).

4. Підготувати повідомлення/презентацію «Шарль Бодлер як предтеча французьких символістів».

5. Підготувати доповідь-дослідження «Французькі символісти в українських перекладах» (груповий проект).

Питання для самоконтролю:

1. Шарль Бодлер як предтеча французьких символістів: загальна характеристика творчого шляху, наскрізні мотиви поетичної збірки «Квіти зла», особливості «бодлерівського символізму».

2. Символізм як напрям у французькій літературі. Філософські засади та естетичні принципи. Загальні ознаки символізму.

3. Творчий шлях П.Верлена. Характерні особливості лірики поета: мотивний аналіз збірок «Сатурнічні поезії», «Романси без слів», «Мудрість», «Колишнє і недавнє». Ритмомелодика вірша і «пейзажі душі». Проблема художнього методу Верлена.

4. Життя та творчість А.Рембо. Провідні мотиви ранньої творчості («Мої мандри», «Вечірня молитва», «Коваль» та ін.). Символістська поетика вірша «П'яний корабель», образ ліричного героя. Новаційні художні принципи в сонеті «Голосівки» та збірці «Осяяння». Теорія яснобачення А.Рембо і модель розвитку європейського символізму.

5. Естетичні пошуки та етапи творчості С.Малларме.

6. Українські переклади віршів французьких символістів.

I. Тексти для читання:

Бодлер Ш. Альбатрос. Відповідності. Гімн красі. Людина і море. *Moesta et errabunda. Confiteor.* Подорож.

Верлен П. Сентиментальна прогулянка. Півголосом. Осінь пісня. Так тихо серце плаче. Поетичне мистецтво. Томління. Шарлеруа. Тихе небо понад дахом.

Малларме С. Дар поезії. Блакить. Надгробок. Едгару По. Лебідь. На йменні Пафос я закрив свої книжки...

Рембо А. Відчуття. Моя циганерія. П'яний корабель. Голосівки. Що поетові кажуть про квіти... Вічність.

II. Обов'язкова література:

Великовский С.И. Верлен. «Проклятые поэты». Рембо. Малларме и символизм // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.7. – М., 1990. – С.315-324.

Верлен. А.Рембо. С.Малларме. Матеріали до вивчення творчості // Тема. – 2001.- №2.

Вишницкая Ю.В. Семантическое декодирование французской поэзии рубежа XIX – XX веков / Ю. В. Вишницкая // Зарубіжна література в школах України. № 1, січень 2010. – С. 20-21.

Костюк М.М. Процес семантизації графічних знаків у поезії французьких символістів / М. М. Костюк // Мовні і концептуальні картини світу : наукове видання : [збірник] / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Б-ка Ін-ту філології. – Київ, 2013. – Вип. 43, ч. 2. – С. 240-246.

Крушинська О.Г. Переклади поезій французького символізму та формування дискурсу символізму в українській поезії на межі XIX-XX століть // Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2014. – Вип. 25. – С. 219-231

III. Додаткова література:

Кисельова Т. Розум + праця = успіх: Верлен і «верлібри» Верлена // Зарубіжна література, 2001. - № 4. – С.8-11.

Костюк М.М. Лінгвопоетичні особливості французького символізму кінця XIX - початку XX століття : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.05 / Костюк Марина Миколаївна ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України ; КНУТШ. – Київ, 2012. – 20 с.

Наливайко Д.С. Французький символізм як зміна метамови європейської поезії // Слово і час. – 1998. - № 7.

Ніколенко О.М. Від Флобера до Аполлінера. Французька література другої половини XIX-поч. XX ст. // Тема. – 2005. - № 3-4.

Тема 2.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ РОМАН О.УАЙЛЬДА «ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ» (2 ГОД.)

Естетизм в англійській літературі. Його зв'язок із ренесансними ідеями (Ф.Сідні, В.Шекспір) та настановами прерафаелітів. Естетичні та етичні принципи світогляду Оскара Вайльда в його статтях “Занепад брехні”, “Критик як митець”. Нарис життя і творчості О.Вайльда. Тема конфлікту між мрією і реальністю, фантазією і фактом у “Кентервільському приви́ді” та збірках казок “Щасливий принц” і “Гранатовий будиночок”. Етична проблематика казок; їхня неоромантична інтонація. Розвиток жанру літературної казки. Ідеї естетизму О.Вайльда в романі “Портрет Доріана Грея”. Розвиток теми двійництва, фаустіанські мотиви в романі. “Портрет Доріана Грея” як філософський роман.

Завдання:

- 1.Виписати з «Літературознавчого словника-довідника» визначення естетизму, інтелектуального роману.
- 2.Підготувати повідомлення «Естетичні погляди англійських прерафаелітів як предтечі естетизму О.Вайльда (індивідуальне повідомлення).
- 3.Визначити роль афоризмів із передмови до роману «Портрет Доріана Грея».
- 4.Розкрити символічний спектр портрета та інші міфологічні зрізи цього образу в тексті роману.
5. Подивитися фільм німецького режисера Ганса Еверса "Празький студент" епохи німого кіно (1913 рік) та зробити компаративний аналіз текстів двох семіотичних систем: тексту роману й кінотексту й дослідити романтичний мотив двійника у семіотичній системі фільму й художньому творі.

Питання для самоконтролю:

- 1.Естетизм як основа світогляду і філософія життя О.Уайльда. Теорія естетизму в творчості («Занепад мистецтва брехні», «Пензль, перо і отрута», передмова до «Портрету Доріана Грея»).
- 2.Основна ідея роману «Портрет Доріана Грея» та її втілення в образах лорда Генрі, Безіла Голуорда, Доріана Грея. Моральна проблематика твору.
- 3.Сенс життя і життєва поразка Доріана Грея.
- 4.Портрет – центральний образ роману. Міфологічні зрізи образу портрета в романі.

5. Художні особливості твору. Парадоксальний гумор Вайльда.
6. Романтичні традиції: мотив дзеркального двійника в романі Оскара Вайльда та фільмі Ганса Еверса "Празький студент" (1913 рік).

I.Тексти для читання:

Уайльд О. Занепад мистецтва брехні. Портрет Доріана Грея.

II.Обов'язкова література:

Битківська Г.В. Інтермедіальний образ художника в літературному журналі // Zbiór raportów naukowych. „Literatura i kulturoznawstwo. Najnowsze badania naukowe. Teoria, praktyka„ (30.03.2015 - 31.03.2015) - Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2015. - 80 str. - ss.16-21.

Вишницька Юлія. Мотив дзеркального двійника: символічний аспект (на матеріалі роману Оскара Уайльда "Портрет Доріана Грея" та фільму Ганса Еверса "Празький студент" (1913 р.)). // Наукові записки. – Випуск 111. – Серія: Філологічні науки (літературознавство). – Кіровоград: РВВ КТПУ ім. В. Винниченка, 2012. – 284 с. – 45-58.

Ганіч Н. Конфлікт між етичними й естетичними початками: Роман Оскара Вайльда "Портрет Доріана Грея" і п'єси Володимира Винниченка "Чорна Пантера і Білий Медвідь" // Дивослово : українська мова й література в навчальних закладах. Щомісячний науково-методичний журнал / Міністерство освіти і науки України. – Київ, 2010. – № 4 (637). – С. 21-26.

Шахова К.О. Оскар Вайльд // Зарубіжна література, 2004. - № 6-7. – С.29-35.

III.Додаткова література:

Бітківська Г.В. «Роман про художника» в сучасному літературному журналі: інтермедіальні зв'язки // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна: Серія «Філологія». – Харків, 2013. – Вип.69. – С. 115-119.

Михайлюк Н. Типи фокалізації в англійському "романі про митця" кінця XIX - поч. XX ст. (за романом О. Вайльда "Портрет Доріана Грея", Р. Кіплінга "Світло згасло", Дж. Голсуорсі "Вілла Рубен", С. Моєма "Місяць і шеляг"// Іноземна філологія / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2014. – Вип. 126, ч. 1. – С. 274-280.

Міщук В. Своєрідність естетизму Оскара Уайльда і його роман «Портрет Доріана Грея» // Відродження. – 1994. - №8. – С.21-27.

Тема 3.

«СРІБНА ДОБА» РОСІЙСЬКОЇ ПОЕЗІЇ (3 ГОД.)

Завдання:

1. Виписати з літературознавчого словника поняття «акмеїзм», «імажинізм», «модернізм», «символізм», «футуризм».
2. Познайтися з літературними маніфестами символістів, акмеїстів, футуристів, імажиністів.
3. Підготувати повідомлення про творчість поетів «Срібної доби»: Іннокентія Анненського, Валерія Брюсова, Костянтина Бальмонта, Андрія Белого, Олександра Блока, Миколи Гумільова, Анни Ахматової, Осипа Мандельштама, Володимира Маяковського, Велимира Хлебнікова, Давида Бурлюка, Сергія Єсеніна, Марини Цвєтаєвої (індивідуальне завдання – за вибором студентів). Вивчити напам'ять улюблені поезії.
4. Проаналізувати вірш одного з представників літературних течій та напрямів російського модернізму (за вибором студента).

Питання для самоконтролю:

1. Філософсько-естетична концепція російського модернізму. Значення Іннокентія Анненського для розвитку поезії російського модерну.
2. Творчість Андрія Белого, Костянтина Бальмонта та Валерія Брюсова як представників младосимволізму.
3. Олександр Блок – «пронзительный тенор эпохи» (Анна Ахматова).

4. Естетичні маніфести та художня творчість акмеїстів. Микола Гумільов, Анна Ахматова, Осип Мандельштам.
5. Футуризм як літературний напрям початку 20 століття. Кубо- та егофутуризм. Володимир Маяковський, Велимир Хлебніков, Ігор Северянін, Давид Бурлюк.
6. Імажинізм. Поезія Сергія Єсеніна.
7. Філософсько-естетичні засади творчості Бориса Пастернака.
8. Марина Цвєтаєва. Поетика внутрішнього «я».

I.Тексти для читання:

Анненский И.Ф. Тоска. Свечку внесли. Смычок и струны. Среди миров. Бабочка газа.

Ахматова Анна. ...А там мой мраморный двойник... Смуглый отрок бродил по аллеям... Сжала руки под темной вуалью... Я пришла к поэту в гости... Молитва. Я гибель накликала милым... Все души милых на высоких звездах. Последний тост. Реквием.

Белый Андрей. В полях. Родина. Другам. Родине.

Блок Александр. Предчувствую Тебя. Годы проходят мимо... Фабрика. Девушка пела в церковном хоре... Незнакомка. О, весна без конца и без краю... Как тяжело ходить среди людей... Ночь, улица, фонарь, аптека... О доблестях, о подвигах, о славе... О, я хочу безумно жить... Превратила все в шутку сначала... Россия. Грешить бесстыдно, непробудно... Скифы. Двенадцать. Пушкинскому Дому.

Брюсов Валерий. Юному поэту. В дни запустений. Поэт – Музе.

Волошин Максимилян. Осень...осень... Весь Париж... К этим гулким морским берегам... Я полуднем объятый... На вокзале.

Гумилев Николай. Волшебная скрипка. К синей звезде. Память. Шестое чувство. Заблудившийся трамвай.

Есенин Сергей. Отговорила роща золотая. Клен ты мой опавший. Песнь о собаке. Не жалею, не зову, не плачу... Шаганэ ты моя, Шаганэ! Письмо к матери. Мне осталась одна забава... Мы теперь уходим понемногу... Собаке Качалова. Несказанное, синее, нежное... Мандельштам Осип. На блендо-голубой эмали... Образ твой, мучительный и зыбкий... Петербургские строфы. Tristia. Ленинград. Мы с тобой на кухне посидим... За гремучую доблесть грядущих веков... Мы живем, под собою не чуя страны... Куда мне деться в этом январе?

Маяковский Владимир. Послушайте! Я. Облако в штанах. А вы могли бы? Стихи о советском паспорте.

Пастернак Борис. Сестра моя-жизнь и сегодня в разливе... О, знал бы я, что так бывает... Быть знаменитым некрасиво... Стихотворения Юрия Живаго. Зимняя ночь. Разлука. Гефсиманский сад. Об искусстве. «Охранная грамота» и заметки о художественном творчестве.

Хлебников Велимир. Там, где жили свиристели... Времыши-камышы... Свобода приходит нагая... В этот день голубых медведей... Точит деревья и тихо течет... Сыновеет ночей синева...

Фет Афанасий. Шепот, робкое дыханье... Как беден наш язык! - Хочу и не могу...Шопену. Я долго стоял неподвижно...Только встречу улыбку твою...

Цвєтаєва Марина. Имя твоє – птица в руке... Идешь, на меня похожий... Мне нравится, что вы больны не мной... Красною кистью рябина зажглась...Рас-ставание – версты, дали...Молитва. Поэма Горы. Поэма Конца.

II.Основна література:

Вышницкая Ю.В. Мифологема "Дом" в языковой картине мира Александра Блока // Актуальні проблеми слов'янської філології. серія: лінгвістика і літературознавство: міжвуз.зб.наук.ст. - Бердянськ: БДПУ, 2012. - Вип.ХХУІ. - Ч.3. - С. 80-88.

Вишницька Ю.В., Гусизаде Мехин Мушфиг киз. Урбаністична поезія Михайля Семенка та Давида Бурлюка: компаративний аспект словотвірної семантики // Manuscript: Класична спадщина і сучасний літературний процес. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. – № 1. – 132 с. – укр., рос. - С. 84-97.

Казарин В. Ахматова. Данте. Крым. (К постановке проблемы) / В. Казарин, М. Новикова // Султанівські читання : збірник статей. – Івано-Франківськ, 2016. – Вип. 5. – С. 72-88.

Лаврова Е.Л. Андрогинная природа любви в художественном мире Марины Цветаевой // Актуальні проблеми слов'янської філології : міжвузівський збірник наукових статей / М-во освіти і науки, молоді та спорту України ; Нац. акад. наук України ; Бердянський держ. пед. ун-т ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАНУ. – Бердянськ, 2013. – С. 70-82. – (Серія "Лінгвістика і літературознавство"; вип. 27, ч. 4)

Малевич К. Кубо-футуризм // Хроніка - 2000 : Український культурологічний альманах. / Колектив редакції "Хроніка - 2000". – Київ, 2007. – Вип. 65/66 : Документи українського авангарду. – С. 637-646.

Петриченко О.А. До питання про поезію російського футуризму у вимірі лінгвоетнокультурною парадигмою // Мовні і концептуальні картини світу : збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Б-ка ін-ту філології. – Київ, 2004. – Вип. 12, ч. 2. – С. 163-167

Степаненко М. Анна Ахматова. Київ. Україна // Всесвіт : журнал іноземної літератури : незалежний літературно-мистецький та громадсько-політичний журнал : спеціальний польський номер / ТОВ "Журнал "Всесвіт". – Київ, 2014. – № 7/8 (1027/1028). – С. 197-206.

Томбулатова І. Літературний маніфест: діалог постмодернізму та футуризму // Філологічні семінари / Київ. нац. ун-т ім.Тараса Шевченка, Б-ка Ін-ту філології. – Київ, 2015. – Вип. 18 : Постмодерні жанри: фікція чи полілог із традицією?. – С. 31-36.

Михайлова Т.М. Василь Стус та Борис Пастернак: особливості поетики та світосприйняття (на матеріалі віршів про музику) // Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур : збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2014. – Вип. 24 : Пам'яті академіка Леоніда Булаховського. – С. 342-347. – ISSN 2075-437X

III.Додаткова література:

Заярная И.С. Поэтика русского футуризма: трансформация барочных моделей художественного обобщения // Русская литература. Исследования: сборник научных трудов / Киевский нац. ун. им. Тараса Шевченко. – Киев, 2006. – Вип. 10. – С. 168-182

Мищур Т.Л. Рецепция ренессансной культуры в творчестве М.И. Цветаевой // Від бароко до постмодернізму : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України ; Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара, Каф. зарубіжної літератури. – Дніпропетровськ, 2014. – Вип. 18. – С. 82-88.

Поберезкина П.Ф. Вокруг Ахматовой / Полина Поберезкина. – Москва : Азбуковник, 2015. 319 с.

Тема 4.

НОВАТОРСТВО ДРАМАТУРГІВ ЗРІЛОГО МОДЕРНІЗМУ (4 ГОД.)

Театр Л.Піранделло. Своєрідність веризму Піранделло. Трактат "Гуморизм" і утвердження нового художнього принципу драматурга. Концепція неперервної зміни дійсності і множинності особистості. Поняття "обличчя" і "маска" в естетиці Піранделло. Перші веристські п'єси ("Ліола", "Ковпак з дзвіночками" та ін.). "Шість персонажів у пошуках автора" і утвердження гуморизму на італійській сцені. "Генріх IV", "Кожний по-своєму" та ін. Філософські п'єси Піранделло. Ідейна і художня своєрідність театру драматурга.

Нова концепція "народного театру" Р.Роллана ("Народний театр"). Цикл п'єс "Театр революції" (роздуми про революції і їх наслідки, долю інтелігенції крізь призму подій Великої французької революції; поєднання політичного конфлікту і з проблемами філософсько-етичного характеру).

Драматургія Ж.Ануя. Пошуки людяності в світі зла у творчості драматурга. Античні джерела й проблематика творів збірки “Нові чорні п’єси” (“Антигона”, “Ромео та Жанетта”, “Медея”). Історія Жанни Д’Арк в п’єсі “Жайворонок”. Мольєрівська тема в творчості Ж.Ануя.

Література:

Зингерман Б. Очерки истории драмы XX века. – М., 1979.

Велехов Л. Живой // Театр. – 1988. – №6.

Журавська І. Ромен Роллан. Життя і творчість. – К., 1978.

Беслюбняк О. Гуманістичні інваріанти екзистенціалізму: Ж.-П.Сартр та Н.Аббаньяно [Текст] : дис... канд. філос. наук: 09.00.05 / Беслюбняк Ольга Олександрівна ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2007. – 174 с.

Андреев, Л. Г. Жан-Поль Сартр. Свободное сознание и XX век [Текст] / Л. Г. Андреев. – М., 2004. – 415 с.

Заєць О. М. Екзистенціально-феноменологічна концепція свідомості Ж.-П. Сартра (історико-філософський аналіз) [Текст] : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.05 / Заєць Ольга Миколаївна ; Дніпр. нац. ун-т ім. О. Гончара. – Д., 2010. – 17 с.

Мандрищук Л. А. Поняття гуманізму в екзистенційній філософській традиції XX ст.: Карл Ясперс, Мартін Гайдеггер, Жан-Поль Сартр [Текст] : дис. ... канд. філос. наук : 09.00.05 / Мандрищук Лариса Анатоліївна ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Л., 2012. – 192 с.

Великовский С. Путь Сартра-драматурга. – М., 2000.

Молодцова М. Луиджи Пиранделло. – Л., 1982.

Бушуева С. Полвека итальянского театра. 1880 – 1930. – Л., 1970.

Тема 5.

ПРОБЛЕМАТИКА І ПОЕТИКА ЛІТЕРАТУРИ “ВТРАЧЕНОГО ПОКОЛІННЯ”

Людина й світ після першої світової війни та творчість письменників “втраченого покоління”. Світовідчуття “втраченого покоління” – один з виявів трагічності існування людини в XX ст.: розчарування в цивілізації, втрата ідеалів, відчуження від суспільства.

Документальна основа роману А.Барбюса “Вогонь”. Правдивість і точність у картинах війни. Драматизм солдатської долі. Барбюс і традиції Е.Золя. Створення колективного героя. Естетичне новаторство Барбюса. Мова роману.

Творчість представників “втраченого покоління”. Антивоєнні романи Е.М.Ремарка і проблема “втраченого покоління”. Тема життя на війні і існування після війни у романах Ремарка “На Західному фронті без змін”, “Повернення”. Зіткнення атмосфери Третього рейху, що формується, і світу справжніх людських цінностей в романі «Три товариші». Осмислення теми Другої світової війни і власної відповідальності за те, що відбувається у творах Ремарка “Час жити, час помирати”, “Тріумфальна арка” та ін.

Антивоєнна і антибуржуазна спрямованість романів Р.Олдінгтона “Смерть героя” і “Всі люди – вороги”. Художня своєрідність його творів.

Проблематика “втраченого покоління” в житті і творчості Е.Хемінгуея (збірка “В наш час”, “І сходить сонце”, “Прощай, зброе!”). Тема “поганих грошей”, що руйнують особистість, в оповіданнях “Недовге щастя Френсіса Макомбера” і “Сніги Каліманджаро”. Участь Хемінгуея у боротьбі іспанського народу проти фашизму. Роман “По кому подзвін”. Еволюція хемінгуєйського героя. Художня своєрідність прози Хемінгуея.

Ф.С.Фіцджеральд як представник літератури “втраченого” покоління. Фіцджеральд і цінності “віку джазу”. Привабливість “американської мрії” та неминучості її краху в романі “Великий Гетсбі”. Протиставлення матеріального багатства і духовного спустошення тих, хто ними володіє. Двоїсте ставлення автора до героя. Трагічність “американської мрії”. Своєрідність художнього методу письменника.

Література:

Затонский Д. Искусство романа и XX век. М., 1973.

- Пащенко В. Анрі Барбюс. К., 1980.
 Затонський Д. Перечитуючи Ремарка // Вікно у світ. 1999. №2.
 Николаева Т. Творчество Ремарка-антифашиста. Саратов, 1983.
 Урнов М. Ричард Олдингтон. – М., 1968.
 Жантєва Д. Ричард Олдингтон // Жантєва Д.Г. Англійський роман ХХ века. М., 1965.
 Денисова Т. Роман і романісти США ХХ століття. К., 1990.
 Старцев А. От Уитмена до Хемінгуей. М., 1972.
 Кашкин И. Эрнест Хемінгуей. М., 1966.
 Грибанов Б. Хемінгуей. М., 1970.
 Денисова Т. Фіцджеральд і американський міф // Денисова Т. Роман і романісти США ХХ століття. К., 1990.
 Лидский Ю. Скотт Фіцджеральд: Творчество. К., 1982.
 Горбунов А. Романи Френсиса Скотта Фіцджеральда. М., 1974.
 Засурский Я. Теодор Драйзер: Жизнь и творчество. М., 1977.

Тема 6.

ЛІТЕРАТУРА ПОТОКУ СВІДОМОСТІ (4 ГОД.)

Поняття «література потоку свідомості». Творчість Дж. Джойса – “батька модерністського роману”. Історія життя і творчості Д. Джойса. Особливості його світогляду. Есе “Джакомо”, його автобіографічний і культурологічний зміст. Поєднання психологізму й техніки “потоку свідомості” як ознаки експериментально-новаторського характеру творчості Д.Джойса.

Історія написання роману “Улісс”. Модель світу і людини крізь призму міфології. Втілення у творі нових принципів і прийомів художньої виразності (“потік свідомості” та підсвідомості, “рухома” точка зору, паралельний і перехресний рух декількох рядів думок, фрагментарність, монтаж, словотворчість, психологізм). Міф у структурі роману. Аналіз свідомості “середньої людини” в романі Джойса.

Література:

- Гарин И. Век Джойса. Москва, 2002.
 Гончаренко Э. Творчество Джойса и модернизм. 1900 – 1930 гг. Днепропетровск, 2000.
 Эко У. Поэтика Джойса. – Спб., 2003.

Тема 7.

СМІХОВА КУЛЬТУРА ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ. ДИСКУРС АНТИУТОПІЇ.

Історичний екскурс у поняття «сміхова культура». Зв'язок сміхової культури ХХ ст. зі світовідчуттям людини: сміх як форма виживання людини в ХХ ст. Нарис життя і творчості Ярослава Гашека. Поняття «празької іронії» як особливого способу існування в умовах пригнічення особистості, самозахисту «маленької людини». Особливості сміхової культури першої половини ХХ ст. і її відображення в романі Я.Гашека «Пригоди бравого вояка Швейка». Форми сміху в романі Я.Гашека «Пригоди бравого вояка Швейка». Проблема влади і «маленької людини» в романі. Фольклорна основа образу солдата Швейка. Особливості архітекτονіки роману. Сатирична діалогія Іллі Ільфа та Євгена Петрова «12 стільців» і «Золоте теля». Герой-авантюрист у химерному радянському світі 1930-х років. Особливості стилістики прози І. Ільфа і Є. Петрова.

Література і науково-технічний прогрес. Два підходи до науково-технічного прогресу в культурології і в літературі: 1) виправдання його (утопічність такого ідеалу і його відображення в творі Е.Беллами “Через сто років” і А. де Сент-Екзюпері “Планета людей”); 2) заперечення позитивної ролі розвитку техніки. Поняття “людина маси” в сучасній культурології, зв'язок його появи з розвитком техніки. Розвиток науково-фантастичної літератури, її функції: підготовка людини до змін, які несе НТП; сатира – попередження про зло, що несе техніка; розвага читача.

Антиутопія як особливий метажанр, його ознаки. Антиутопія як твір-попередження; сатиричне руйнування утопії. Типологія антиутопій: антикомуністичні (Дж.Оруелл, Е.Берджес); антитехнократичні (О.Хакслі, Р.Нокс). Творчість Є.Замятіна, Дж.Оруелла, О.Хакслі.

Література:

- Шестаков В. Социальная антиутопия Олдоса Хаксли – миф и реальность // Новый мир. – 1969. – №7.
- Зверев А. Когда пробьет последний час природы: Антиутопия XX века // Вопросы литературы. – 1989. – №1.
- Николенко О. От утопии к антиутопии. О творчестве А.Платонова и М.Булгакова. – Полтава, 1994.
- Бабенко Н. Достоїнства і вади маски ідіота. Емоційна насиченість роману Я.Гашека / Н. Бабенко // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 2002. – №6. – С. 45 – 52.
- Востокова С. Ярослав Гашек. Критико-біогр. почерк / С. Востокова. – М., 1964.
- Никольский С. Образ Йозефа Швейка, его генезис и место в ряду мировых образов / С. Никольский // Славянские литературы / Материалы XI международного съезда славистов. – М., 1993.
- Плаксюк І. Не дурість Швейка, а глупота влади (вивч. роману Я.Гашека) / І. Плаксюк // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 2000. – №6. – С. 21 – 23.
- Федець Ю.І. Проза Богумила Грабала в контексті «празької школи» / Юлія Федець : автореф. дис. ... на здоб. наук. ступ. канд. філол. наук за спец. 10. 01. 03 – література слов'янських народів. – К., 2005.
- Шубин Г. Я.Гашек / Г. Шубин. – М., 1982.
- Шевчук В. Ярослав Гашек. Життя і творчість / В. Шевчук. – К., 1965.

Тема 8.

ТРАДИЦІЇ РЕАЛІЗМУ В ЛІТЕРАТУРІ ЗРІЛОГО МОДЕРНІЗМУ

Живучість традицій роману XIX ст. в романі XX ст.: поєднання традицій реалізму з досягненнями літератури XX ст. Новелістика С.Цвейга: проблематика і поетика. Традиційне і нове в творчості В.С.Моема. Романи Моема “Місяць і мідяки” і “Театр” як нові варіанти “втечі героя” від навколишньої дійсності. Питання стилю Моема.

Звернення до проблематики американського Півдня в романі В. Фолкнера “Галас і люті”. “Друге відкриття” Америки в літературі “червоних тридцятих”: творчість Д.Стейнбека. Неординарність сюжету і характерів героїв у повісті “Про мишей і людей”. Стейнбек як “поет знедолених”. Історія написання, проблематика й поетика роману “Грона гніву”. Новаторство теми й художньої форми твору. Філософські й ідейні пошуки Т.Драйзера 1910-1920-х років і їх відображення в публіцистиці тих років (“Бий, барабан!”, “Драйзер дивиться на Росію”). Індивідуум і суспільство в романі “Американська трагедія”. Історія написання. Викриття “американської мрії”. Публіцистика 1930-1940-х років (“Трагічна Америка”, “Америку треба рятувати”).

Роман-епос М.Шолохова “Тихий Дон”. Історія написання. Епічний простір роману. Переплетення історичної, соціальної, любовної тем. Внутрішні пошуки Григорія Мелехова, суперечливість його характеру. Дискусія щодо авторства роману.

Жанр роману-річки у французькій літературі. Біографічний жанр в творчості Р.Роллана (цикл “Героїчні життя”) як пошуки ідеалу моральної величини у творчій особистості. Традиції біографій Плутарха в формуванні Ролланом біографічного жанру XX ст.; синтез в ньому рис психологічного нарису, літературного і музично-історичного портрету, наукової біографії і т.д. “Музичний” роман-епос Р.Роллана “Жан-Кристоф”. Проблема мистецтва і художника. Історія і сучасність в романі. Жан Кристоф як “сучасний Бетховен”. “Жан Кристоф” – зразок інтелектуального роману, у якому боротьба характерів розкривається як боротьба ідей. Відродження через смерть, поразка у перемозі

й перемога у поразці як постійні мотиви й етичні постулати роману. Особливості побудови роману.

Руйнація європоцентризму в літературі ХХ століття як одна з тенденцій її розвитку. Творчість письменників Латинської Америки (Жоржі Амаду, Хорхе Луїс Борхес).

Література:

Колдер Р. Сомерсет Моэм: жизнь и творчество. – М., 2001.

Влодавська І. Цей “загадковий” Сомерсет Моэм // Всесвіт. – 1974. – №2.

Батурич С. Джон Стейнбек и традиции американской литературы. – М., 1984.

Зверев А. Американский роман 20-30-х годов. – М., 1982.

Костюк Г. Словотворец із “Східної вежі” – Джон Стейнбек // Сучасність. – 1969. – №5.

Анастасьєв Н. Фолкнер: Очерк творчества. – М., 1976.

Денисова Т. Всесвіт по Фолкнеру // Роман і романісти США ХХ ст. – К., 1990.

Татарінова Л. Романи Фолкнера как система // Литература США XIX – XX вв. – Краснодар, 1985.

Денисова Т. Америка як вона є, або Людська комедія Теодора Драйзера // Денисова Т. Роман і романісти США ХХ століття. – К., 1990.

Батурич С. Драйзер. – М., 1975.

Гура В. Загадки и тайны “Тихого Дона”. – Самара, 1996.

Гура В. Как создавался “Тихий Дон”. – М., 1989.

Михаил Шолохов. Статьи и исследования. – М., 1980.

Мезенцев М. Судьба романа: К дискуссии о проблеме авторства “Тихого Дона”. – Самара, 1997.

Журавська І. Ромен Роллан. Життя і творчість. – К., 1978.

Цвейг С. Ромен Роллан: Жизнь и творчество // Собр. соч.: В 7 т. – М., 1963. – Т. 7.

Балахонов В. Роллан и его время. – Ленинград, 1972.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
МОДУЛЬ 1.			
Тема 1. Напрями і стилі літератури порубіжжя. Поезія символізму. Творчість П.Верлена і А.Рембо. Синестезія як стилістична ознака.	Перевірка конспектів	5	I – II
Тема 2. Інтелектуальний роман О.Вайлда «Портрет Доріана Грея». Проблематика і стиль. Філософські питання роману. Інтертекстуальність тексту.	Перевірка конспектів, усне опитування	5	II-III
Тема 3. Поезія «срібної доби». Напрями, стилі, літературні угруповання. Ключові питання і знакові збірки.	Виконання тестової роботи	5	III- IV
МОДУЛЬ 2.			
Тема 4. Проблема людини і її відображення в драматургії першої половини ХХ ст. Театр Л.Піранделло. Нова концепція “народного театру” Р.Роллана. Драматургія Ж.Ануя. Театр екзистенціалізму Ж.-П.Сартра і А.Камю.	Перевірка конспектів, усне опитування	5	IV- V
Тема 5. Проблематика і поетика літератури “втраченого покоління“. Новаторство А.Барбюса. Антивоєнні романи Е.М.Ремарка. Сатирична спрямованість антивоєнних романів Р.Олдінгтона. Проблематика “втраченого покоління” в житті і творчості Е.Хемінгуей. Ф.С.Фіцджеральд як представник літератури “втраченого покоління”	Перевірка конспектів, тестова робота в ЕНК	5	V- VI
Тема 6. Література потоку свідомості. Творчість Дж.Джойса.	Перевірка конспектів	5	VI- VII
Тема 7. Сміхова культура першої половини ХХ ст. Дискурс утопії і антиутопії в літературі першої половини ХХ. Екскурс в історію сміхової культури. Творчість Я.Гашека. Захисна функція сміху. Особливості сатиричної діалогії І.Ільфа і Є.Петрова. Жанрові характеристики метажанру антиутопії. Типологія антиутопій. НТП і його відображення в літературі.	Перевірка конспектів,	5	
Тема 8. Трансформація традицій реалізму в літературі першої половини ХХ ст. Французький роман-річка. Американська реалістична проза. Російська проза першої половини ХХ ст.	Перевірка конспектів, усне опитування	5	VII- VIII
Всього:		40 б.	28 год.

ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Модульна контрольна робота – форма підсумкового контролю здобутих знань і вмінь кожного зі змістових модулів курсу «Історія зарубіжної літератури». Її виконання – це, зазвичай, логічне завершення лекційного та семінарського курсів, перевірки засвоєння тем на самостійне опрацювання, останній етап роботи перед іспитом.

МКР проводиться в письмовій формі упродовж одного заняття (80 хв.). Кожен зі студентів отримує окремий варіант контрольного завдання. Максимальна кількість отриманих балів за кожну – 25 (всього 50 балів).

У разі відсутності студента на занятті з поважної причини можливість написати модульну контрольну роботу надається на індивідуальній консультації.

МОДУЛЬНА №1.

Варіант 1.

1. Визначити характерні риси поетичного стилю П. Верлена.
2. Довести, що п'єса А. Чехова “Вишневий сад” – зразок “нової драми”.

Варіант 2.

1. Визначити характерні риси поетичного стилю А. Рембо.
2. Довести, що п'єса Шоу “Пігмаліон” – зразок “нової драми”.

Варіант 3.

1. Визначити характерні риси поетичного стилю Ш. Бодлера.
2. Довести, що п'єса Г. Ібсена “ляльковий дім” – зразок “нової драми”.

Варіант 4.

1. Визначити характерні риси поезії французьких символістів.
2. Довести, що п'єса Г. Гауптмана “Затонулий дзвін” – зразок “нової драми”.

Варіант 5.

1. Визначити характерні риси поезії російських символістів.
2. Довести, що п'єса М. Метерлінк “Синій птах” – зразок “нової драми”.

Варіант 6.

1. З'ясувати специфіку американського варіанту імпресіонізму (на прикладі творчості Г.Джеймса)
2. Означити шляхи пошуки нового героя в пригодницько-психологічній англійській прозі порубіжжя (Стівенсон, Конан Дойл, Конрад)

Варіант 7.

1. Означити шляхи пошуки нового героя в пригодницько-психологічній англійській прозі порубіжжя (Стівенсон, Конан Дойл, Конрад)
2. Схарактеризувати творчість Е.Золя в контексті натуралізму. Визначити проблематику й художні особливості роману Е.Золя “Жерміналь”

Варіант 8.

1. Суть специфіки розкриття теми науково-технічного прогресу і долі вченого в буржуазному суспільстві у творчості Г.Уеллса
2. Пояснити суть синтезу психологічного аналізу й пригодницького сюжету в прозі Дж.Конрада

Варіант 9.

1. Проаналізувати роман О.Уайлда “Портрет Доріана Грея”, його філософсько-естетичну проблематику і поетику
2. Визначити особливості розвитку анімалістичної теми в «Книзі джунглів». Художня полеміка Г.Уеллса і Д. Лондона з Кіплінгом

Варіант 10.

1. Схарактеризувати імпресіонізм як течію літератури порубіжжя. Означити місце творчості К.Гамсуна
2. Схарактеризувати неоромантичні тенденції роману “Пригоди Тома Соєра...” Марка Твена

МОДУЛЬНА №2.

Варіант 1.

1. Схарактеризувати зарубіжну літературу першої половини XX століття як культурно-історичний феномен.
2. Означити “авангардистські” прояви зрілого модернізму, їх взаємопроникнення в літературі й мистецтві.
3. Проаналізувати творчість Г.Аполлінера з погляду теорії і практики оновлення свідомості.
4. Схарактеризувати новаторство і особливості стилю Г. Аполлінера.
5. Проаналізувати збірку Г.Аполлінера “Алкоголі”.
6. Проілюструвати, що самотність і відчуження – наскрізні мотиви лірики Р.М.Рільке.
7. Визначити суть реконструкції міфічних мотивів у поезії Р.М.Рільке. Бог і Людина в “Сонетах до Орфея”.
8. Розкрити специфіку інтерпретації тем долі сучасної людини і долі культури в творчості Т.С.Еліота.
9. Проаналізувати поему Т.С.Еліота “Безплідна земля”.
10. Розкрити сутність літературознавчих ідей Т.С.Еліота (розуміння традиції, теорія “деперсоналізованої поезії”, критика як різновид мистецтва).
11. Довести зв'язок лірики Ф.Г.Лорки з символізмом і сюрреалізмом.
12. Поняття “дух дуенде” в ліриці Ф.Г. Лорки. Роль міфопоетики у його творчості.
13. Специфіка відображення проблеми людини в драматургії першої половини XX ст.
14. З'ясувати специфіку категорії трагічного в драматургії Ф.Г.Лорки.
15. Проаналізувати поетику і проблематику драми “Криваве весілля” Ф.Г.Лорки.
16. Сформулювати основні положення теорії “епічного театру”.
17. Нова концепція “народного театру” Р.Роллана.
18. Проаналізувати поетику і проблематику драми Б.Брехта “Матінка Кураж...”.
19. Проаналізувати поетику і проблематику драми Б.Брехта “Життя Галлілея”.
20. Означити ідейну та художню своєрідність драматургії Л.Піранделло.
21. Визначити роль античних джерел у драмах Ж.Ануя “Медея”, “Антігона”.
22. Театр А. Камю. Визначити роль драматичного твору в структурі циклів А.Камю.
23. Проаналізувати поетику і проблематику драми А.Камю “Каллігула”.
24. Драматургія Ж.-П. Сартра і її зв'язок з філософією екзистенціалізму.
25. Схарактеризувати роль міфу в структурі драми Ж.-П. Сартра “Мухи”.

Варіант №2.

1. З'ясувати автобіографічний і культурологічний зміст есе Дж. Джойса “Джакомо”.
2. Схарактеризувати авторську модель світу і людини крізь призму міфології в романі Дж.Джойса “Улісс”.
3. Схарактеризувати нові принципи та прийоми виразності в романі Дж.Джойса “Улісс”.
4. Схарактеризувати творчість Ф. Кафки у світлі експресіонізму.
5. Визначити особливості кафкіанського героя (на прикладі творів).
6. Сформулювати проблемно-тематичний комплекс літератури “втраченого покоління”.
7. Схарактеризувати роль спадщини Е.М.Ремарка в традиції “втраченого покоління”.
8. Визначити художню своєрідність втілення проблематики “втраченого покоління» у прозі Р.Олдінгтона.

9. Схарактеризувати типового героя прози Е.Хемінгуея у світлі традиції літератури “втраченого покоління”.
10. Схарактеризувати проблематику і поетику роману Т. Манна “Чарівна гора” з погляду характерології інтелектуального роману.
11. Схарактеризувати роман Г.Гессе “Гра в бісер» як зразок інтелектуального роману.
12. Художнє втілення концепції трьох світів у романі М. Булгакова “Майстер і Маргарита”. Довести приналежність роману “Майстер і Маргарита” до жанру інтелектуального роману.
13. Проаналізувати нові варіанти втечі в романі С.Моема “Місяць і мідяки”.
14. Визначити новаторство теми й художньої форми роману Д.Стейнбека “Трона гніву”.
15. Довести синтез історичної, соціальної і любовної лінії в “Тихому Доні” М. Шолохова.
16. Схарактеризувати жанрові ознаки роману-річки (на прикладі роману “Жан-Крістоф” Р.Роллана).
17. Визначити роль “Міфу про Сізіфа” А.Камю у формуванні екзистенціальної літератури.
18. Схарактеризувати проблематику і поетику роману А.Камю “Чума”.
19. Особливості вираження екзистенціального світовідчуття в оповідання Ж.-П.Сартра “Стіна”. Розкрити “взаємини” світовідчуття екзистенціалізму з ідеологією тоталітаризму (на прикладі творів А.Камю і Ж.-П.Сартра).
20. Схарактеризувати поняття “празька іронія” (на прикладі творчості Я.Гашека). Проаналізувати форми сміху в романі Я.Гашека “Пригоди бравого вояка Швейка”.
21. Визначити проблематику і особливості стилю прози Ільфа і Петрова.
22. Довести правомірність аналізу творчості Ф.С.Фіцджеральда в контексті літератури “втраченого покоління”.
23. Проаналізувати проблематику й поетику роману Т.Драйзера “Американська трагедія”.
24. Визначити характерні риси метажанру антиутопії (на прикладі творів О.Хакслі, Дж. Оруелла, Є.Замятіна).
25. Проаналізувати проблематику роману О.Хакслі “Новий прекрасний світ” у світлі метажанру антиутопії.

ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Якісний рівень знань майбутнього професійного філолога визначає вміння володіння Словом і в письмовій формі, і в усній. У процесі вивчення курсу «Історія зарубіжної літератури» (кінець XIX – перша половина XX століття) студенти вже виконали значну частину завдань у письмовій формі, як-от: тестові та письмові завдання для тем на самостійне опрацювання, стислий переказ змісту прочитаних творів у читацькому щоденнику. Кожен із цих видів робіт перевірений і у форматі ЕНК, і особисто викладачем.

Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

- 1) Основні напрями європейського модернізму, їх естетичні програми і представники. Філософсько-естетична думка кінця XIX - початку XX ст. і художня практика модернізму.
- 2) Творчість Ш.Бодлера – предтечі французького символізму. Криза культури і французька поезія символізму. Творчість П.Верлена.
- 3) Трагедія життя і творчості А.Рембо. Аналіз поезій А.Рембо “П’яний корабель”, “Голосівки”.
- 4) Символістська драма, її ознаки і художні знахідки (Г.Гауптман, М.Метерлінк).
- 5) Натуралізм як літературний напрям і творчий метод. Творчість Е.Золя у контексті натуралізму. Проблематика і художні особливості роману Е.Золя “Жерміналь”. Новаторство Е.Золя в жанрі роману.
- 6) Роман Мопассана “Милий друг” (“Життя”): проблематика, художні особливості. Новелістика Мопассана. Тематичні групи новел.
- 7) Поєднання неоромантичної і реалістичної естетики в драмі Г.Ібсена “Пер Гюнт”. Особливості інтерпретації фаустіанських мотивів у драмі. Проблематика і художні особливості драми Г.Ібсена “Ляльковий дім”.
- 8) М.Метерлінк: від “драми мовчання” до символістської драми. Драма-феєрія “Синій птах”: проблематика, поетика, особливості жанру.
- 9) Драматургія Г.Гауптмана.
- 10) Проблематика і поетика драматургії А.Чехова.
- 11) Проблематика новелістики Т.Манна (“Смерть у Венеції”, “Тоніо Крегер”, “Трістан”). “Смерть у Венеції” Т.Манна як модерністська новела.
- 12) Американський неоромантизм і його різновиди. Неоромантичні тенденції роману “Пригоди Тома Соєра...” Марка Твена.
- 13) Автобіографічні риси роману Джека Лондона “Мартін Іден”. Розкриття в романі теми митця і мистецтва у сучасному суспільстві. Проблематика і поетика роману Джека Лондона “Морський вовк”.
- 14) Американський імпресіонізм. Особливості творчості Г.Джеймса.
- 15) Тематичний діапазон новел О.Генрі.
- 16) “Нова драма” Б. Шоу. Зміст і проблематика драми Б.Шоу “Дім, де розбиваються серця”. Інтерпретація античного міфу в драмі Б.Шоу “Пігмаліон”.
- 17) Трансформація традицій реалізму в прозі Т.Гарді.
- 18) Англійський неоромантизм, його особливості. Пошуки нового героя в пригодницько-психологічній англійській прозі порубіжжя (Стівенсон, Конан Дойл, Конрад). Тема двійництва у творі “Дивна історія доктора Джекіла і містера Хайда” Р.Л.Стівенсона.
- 19) Розвиток традицій детективної новели в творчості А.Конан Дойла. Синтез психологічного аналізу й пригодницького сюжету в прозі Дж.Конрада.
- 20) Специфіка розкриття теми науково-технічного прогресу і долі вченого в буржуазному суспільстві у творчості Г.Веллса. Аналіз роману Г.Веллса (за вибором студента) у контексті англійського неоромантизму.
- 21) Естетизм О.Вайльда. Краса і Добро у його творчості (аналіз казок)

- 22) Роман О.Вайльда "Портрет Доріана Грея". Філософсько-естетична проблематика і поетика твору.
- 23) Поезія Р.Кіплінга: проблематика, поетика, специфіка ліричного героя. «Книга джунглів» Р.Кіплінга і англійський неоромантизм.
- 24) Імпресіонізм, його характерні ознаки. Роман Кнута Гамсуна "Пан" (або "Голод") з позиції імпресіонізму. Риси неоромантизму в прозі Кнута Гамсуна.
- 25) Специфіка літературного процесу першої половини ХХ століття: фактори формування, течії, тенденції.
- 26) Г.Аполлінер – новатор європейської поезії. Сюрреалізм Г.Аполлінера як теорія і практика оновлення свідомості. Поетика і проблематика збірок Г.Аполлінера "Бестіарій", "Алкоголі" і "Каліграми".
- 27) Основні положення теоретичних праць Т.С.Еліота. Проблема Бога й гуманізму у його творчості. Проблематика і поетика поем Т.С.Еліота "Порожні люди" і "Безплідна земля". Культурологічний зміст і міфотворчість поеми "Чотири квартети".
- 28) Поезія Ф.Гарсія Лорки і поетична свідомість першої половини ХХ ст. Провідні мотиви творчості поета.
- 29) Творчість Р.М.Рільке. Провідні мотиви поезії. Слов'янська тема в творчості Р.М.Рільке. Проблематика і поетика "Дуїнезьких елегій" і "Сонетів до Орфея" Рільке.
- 30) Драматургія Ф.Г.Лорки. Дух "дуенде" в трагедії Ф.Гарсія Лорки "Криваве весілля".
- 31) Проблема людини ХХ ст. і її відображення в театрі Б.Брехта. Концепція "епічного театру", її суть. Аналіз драми Б.Брехта "Матінка Кураж і її діти" (або "Добра людина із Сезуаня" чи "Життя Галілея") як втілення теорії "епічного театру".
- 32) Особливості драматургії Л. Піранделло.
- 33) "Прекрасний новий світ" О.Хакслі в контексті традиції метажанру антиутопії.
- 34) Античні джерела і проблематика драм Ж.Ануя ("Антигона", "Медея").
- 35) Експресіонізм. Характерологія і художньо-стильові особливості. Романи Ф.Кафки і література експресіонізму. Новела Ф.Кафки "Перетворення" в контексті творчості письменника і літератури експресіонізму.
- 36) Людина і світ після Першої світової війни. Творчість письменників "втраченого покоління" (загальний огляд). Антивоєнні романи Е.М.Ремарка і проблема "втраченого покоління". Аналіз роману "Три товариші".
- 37) Інтелектуальний роман: виникнення, характерологія. Інтелектуальна проза Г.Гессе. Аналіз роману "Гра в бісер". Або: роман Т.Манна "Чарівна гора" як зразок інтелектуального роману.
- 38) Роман М.Булгакова "Майстер і Маргарита": проблематика, своєрідність композиції, художня структура роману. Ідейно-художнє навантаження образів Майстра і Маргарити в однойменному романі М.Булгакова.
- 39) Особливості сміхової культури першої половини ХХ століття. Захисна функція сміху. Відображення особливостей сміхової культури ХХ століття в романі Я.Гашека "Пригоди бравого вояка Швейка". Образ солдата Швейка: походження, зв'язок з традицією, роль у романі.
- 40) Нове і традиційне в романі С.Моема "Місяць і мідяки" (або "Театр"). Художньо-стильові особливості творчого методу С.Моема.
- 41) Новелістика С.Цвейга: проблематика і поетика.
- 42) Роман А.Камю "Сторонній" у контексті екзистенціалізму. "Нульовий градус" письма А. Камю. Роман А.Камю "Чума" як екзистенціалістський роман-парабола. Творчість Ж.-П.Сартра і література екзистенціалізму.
- 43) Людина і світ у драматургії екзистенціалізму ("Калігулла" А.Камю і "Мухи" Ж.-П.Сартра).
- 44) Психологічне есе "Джакомо" Дж.Джойса: проблематика і поетика. Роман Дж.Джойса "Улісс": проблематика і поетика.
- 45) Специфіка прози В.Фолкнера. Проблематика Півдня в романі "Галас і лют".

- 46) Соціальна і моральна проблематика роману Д.Стейнбека “Трона гніву”. Символіка назви.
- 47) Сатира О.Хакслі у романі-антиутопії “Прекрасний новий світ”
- 48) Історична, соціальна й любовна теми в романі-епопеї М.Шолохова “Тихий Дон”. Система образів, своєрідність поетики роману “Тихий Дон” М.Шолохова. Дискусія про проблему авторства роману.
- 49) Руйнування євроцентризму в світовій літературі першої половини XX ст. Особливості латиноамериканської прози.
- 50) Новелістика Х.Л.Борхеса: проблематика і стильові особливості.

6.6 . Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Недостатньо	0-59

	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2								
65			139								
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
модернізму. (1)	Поезія зрілого модернізму (1).	Нова драма: теорія і практика. (1)	Поетична свідомість доби: постаті, XX ст.:	модерністський роман,	Інтелектуальний роман. (1)	Література експресіонізму та екзистенціалізму					
«Синій птах», Г. Ібсен «Ляльковий дім» «Матінка Кураж», «Життя Галілея», «Добра	Дж. Лондон «Морський вовк» (11 б.)	К. Гамсун «Пан» (11 б.)	М. Булгаков «Майстер і Маргарита» (11 б.)	А. Камо «Чума» (11 б.)	Е. М. Ремарк «Три товариші» (11 б.)						
Самостійна робота 40 балів											
читацькі щоденники – 30 балів											
МКР 50 балів											

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА СПИСОК ОBOB'ЯЗKOBИХ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ

Поезія:

- Верлен** Поль. Із зб. “Сатурналії”. Із зб. “Добра пісня” (“Романси”, ”Бельгійський цикл”), Із зб. “Мудрість”.
- Рембо** Артюр. “Паризька оргія”, “П’яний корабель”, “Голосні”.
- Кіплінг Дж.Р.** Поезії. (“Якщо”,
- Аполлінер** Гійом. Поезії (“Пісня нелюбого”, “Зона”), зі зб. “Бестіарій”, зі зб. “Алкоголі”, “Каліграми”
- Еліот** Томас Стернз. Поеми “Безплідна земля”, “Порожні люди”, “Пісні Альфреда Пруффрока”)
- Рільке** Еріх Марія “Дуїнезькі елегії”, “Сонети до Орфея” та ін.
- Лорка** Федеріко Гарсія. Поезія.
- Метерлінк** Моріс. “Синій птах” або **Гауптман** Герхард. “Затоплений дзвін”.
- Чехов** Антон. На вибір: “Вишневий сад”, “Дядя Ваня”, “Три сестри”.
- Ібсен** Генрік. “Ляльковий дім”.
- Шоу** Дж. Б. “Дім, де розбиваються серця”, “Пігмаліон”.
- Лорка** Федеріко Гарсія. “Криваве весілля”
- Брехт** Бертольт. “Матінка Кураж і її діти”, “Добра людина із Сезуаня”, “Життя Галілея”
- Ануй** Жан “Антигона” (або “Медея”), “Жайворонок”
- Камю** Альбер. “Калігула” або **Сартр** Жан-Поль. “Мухи”.
- Манн** Томас. Новели (“Тоніо Крегер”, “Смерть у Венеції”, “Трістан”), роман «Чарівна гора».
- Мопассан** де Гі. Новели (“Пампушка”, “ ”, “Мадемуазель Фіфі”, “Два приятелі”, “Дуель”, ”Мій дядько Жюль”, “Диявол”, “Батьковбивця”). Романи “Життя” або “Милий друг”.
- Гамсун** Кнут . “Пан”.
- Гарді** Томас. “Тесс із роду д’Ербервілів”.
- На вибір: **Стівенсон** Р.Л “Острів скарбів”, або **Доїл** Конан А. Оповідання про Шерлока Холмса.
- Веллс** Г.Дж. Один твір за вибором: “Острів доктора Моро”, “Машина часу”, “Людина-невидимка”.
- Кіплінг** Дж.Р. “Книга джунглів”.
- Конрад** Джозеф. “Серце півми”.
- Вайлд** Оскар. “Портрет Доріана Грея”, Казки (“Щасливий принц”, “Зоряний хлопчик”, “Молодий король”).
- Лондон** Джек “Морський вовк”, ”Мартін Іден”.
- Твен** Марк. “Пригоди Тома Соєра і Гекльбері Фінна”, “Принц і жебрак”
- О. Генрі**. Новели “Дари волхвів”, “Останній листок”, “Дороги, які ми вибираємо”.
- Драйзер** Теодор. “Сестра Керрі”, «Американська трагедія».
- Джойс** Джеймс. “Улісс”, “Джакомо”
- Кафка** Франц. “Перетворення”. “Процес”
- Булгаков** Михайло. “Майстер і Маргарита”
- На вибір: **Камю** Альбер “Чума”, “Сторонній”, або **Сартр** Жан-Поль “Нудота”, “Мур (Стіна)”
- На вибір: **Олдінгтон** Р. “Смерть героя” або **Хемінгуей** Е. “По кому подзвін”, “Фієста” або **Ремарк** Е. М. “Три товариші” або **Фіцджеральд** Ф.С. “Великий Гетсбі”
- На вибір: **Стейнбек** Джон. “Про мишей і людей”, “Трона гніву” (або “На схід від раю”) або **Фолкнер** Вільям. “Талас і лють”, або **Теодор Драйзер** «Американська трагедія».
- Моем** Сомерсет. “Місяць і мідяки”
- На вибір: **Хакслі** Олдос “Новий прекрасний світ”, або **Оруелл** Дж. “1984” чи “Звіроферма”, або **Замятін** Є. ”Ми”
- Борхес** Х. Л. “Вавилонська бібліотека”, “Алеф”, “П’єр Менар, автор «Дон Кіхота»”

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ПІДРУЧНИКИ, ПОСІБНИКИ І ХРЕСТОМАТІЇ

- Дербеньова Л. В. Історія зарубіжної літератури кінця XIX - початку XX ст. : конспект лекцій / Л. В. Дербеньова. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2004. - 65 с.
- Історія зарубіжної літератури XX ст. / За ред. В.І.Кузьменка. - К. : Академія, 2010; 2012.
- История зарубежной литературы XX века / Под ред. Л.Г.Андреева. - М., 1998. 2-е вид. - 2000.
- Дудова Л.В., Михальская Н.П., Трыков В.П. Модернизм в зарубежной литературе. - М., 1998 (2000, 2001, 2002).
- Зарубіжна література XX століття / За ред. О.М. Ніколенко, Н.В. Хоменко, Т.М. Конєвої. - К. : Академія, 1998. - 320 с.
- Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. - Тернопіль, 2005.
- Зарубежная литература XX века: Учебник для вузов / Л. Г. Андреев, А. В. Карельский, Н. С. Павлова и др. Под ред. Л. Г. Андреева. - 2-е изд., испр. и доп. - М. : Высш. шк., 2003.
- Гальчук О.В. Історія зарубіжної літератури першої половини XX століття: Практикум. - К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017. - 420 с.
- Западное литературоведение XX века. Энциклопедия. - М.: Intrada, 2004. - 560с.
- Толмачев В.М. История зарубежной литературы XX в. - М.: Academia, 2003.
- История зарубежного театра. Театр Европы и США XIX – XX вв. ч. 2. - М., 1972.
- История всемирной литературы: В 9 т. - М., 1983 – 1994. - Т.8, 9.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА до змістового модуля 1

Основна:

- Верлен. А.Рембо. С.Малларме. Матеріали до вивчення творчості // Тема. - 2001.- №2.
- Вишницька Ю.В., Тверітінова Т.І. Історія зарубіжної літератури межі XIX – XX століть: навчальний посібник / Ю. В. Вишницька, Т. І. Тверітінова. - К.: Київськ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2013. - 192 с. (+ електронна хрестоматія)
- Волощук Є.В. Доба "ізмів": модернізм та авангардизм у західноєвропейській літературі першої половини XX століття / Євгенія Волощук, Борис Бігун. - Київ : Академперіодика, 2014. - 320 с.
- Затонский Модернизм и постмодернизм: мысли об извечном коловращении изящных и не изящных искусств – М.: Эпицентр –Х.: Фолио, 2000.
- Наливайко Д.С. Французкий символізм як зміна метамови європейської поезії // Слово і час. - 1998. - № 7.
- Стріха М. Кіплінг реальний і вигаданий // Всесвіт. - 1989. - № 5. - С.81-86.
- Шахова К.О. Романтизм - реалізм - натуралізм / К.О. Шахова // Літературознавчі студії : збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філол. - Київ, 2004. - Вип. 7. - С. 341-347.

Додаткова:

- Бітківська Г.В. «Роман про художника» в сучасному літературному журналі: інтермедіальні зв'язки // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна: Серія «Філологія». - Харків, 2013. - Вип.69. - С. 115-119.
- Биткивская Г.В. Фаустовская тема в творчестве А. Чехова // Зарубіжна література в школах України. — 2011. — № 2. — С. 15–17.
- Биткивская Г.В. Интермедиаальный образ художника в литературном журнале // Zbiór raportów naukowych. „Literatura i kulturoznawstwo. Najnowsze badania naukowe. Teoria, praktyka„ (30.03.2015 - 31.03.2015) - Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2015. - 80 str. - ss.16-21.

Вишницкая Ю.В. Семантическое декодирование французской поэзии рубежа XIX – XX веков / Ю. В. Вишницкая // Зарубіжна література в школах України. № 1, січень 2010. – С. 20-21.

Вишницька Юлія. Мотив дзеркального двійника: символічний аспект (на матеріалі роману Оскара Уайльда "Портрет Доріана Грея" та фільму Ганса Еверса "Празький студент" (1913 р.)). // Наукові записки. – Випуск 111. – Серія: Філологічні науки (літературознавство). – Кіровоград: РВВ КТПУ ім. В. Винниченка, 2012. – 284 с. – 45-58.

Вишницкая Ю.В. Мифологема "Дом" в языковой картине мира Александра Блока // Актуальні проблеми слов'янської філології. серія: лінгвістика і літературознавство: міжвуз.зб.наук.ст. - Бердянськ: БДПУ, 2012. - Вип. XXVI. - Ч.3. - С. 80-88.

Вишницька Ю.В., Гусизаде Мехин Мушфиг киз. Урбаністична поезія Михайля Семенка та Давида Бурлюка: компаративний аспект словотвірної семантики // Manuscript: Класична спадщина і сучасний літературний процес. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. – № 1. – С. 84-97.

Волощук Є.В. Аполлінер і розвиток французької та європейської авангардистської поезії. // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2003. - №10. – с.40-48.

Гальчук О.В. Міфопоетика як модус метатексту англійського неоромантизму / Оксана Гальчук // Мова і культура. – Вип. 18. – Т. V (180). – К., 2016. – С. 12 – 18.

Гальчук О. Героїчна людина чи людський герой? (трансформація агіографічних мотивів у західноєвропейській та українській прозі XVIII - XIX ст. / Оксана Гальчук // Київська старовина. – 2004. - №3. – С. 92 – 96.

Гузь О. Осмислення трагедії війни у поезії Г.Аполлінера «Зарізана голубка і водограй» // Зарубіжна література. – 2004. - №33. – с.13-14.

Гуляєва А. Уолт Уїтмен. «Листя трави» // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. № 5, 1999. – с. 59-60.

Поліщук Я. Письменник у культурному дискурсі раннього модернізму // Українське слово і сучасність : науково-методичний журнал. – Київ, 2015. – № 1 (5). – С. 29-32

Крушинська О.Г. Поезія французького модернізму у перекладах Миколи Лукаша // Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики : збірник наукових праць. – Київ, 2014. – Вип. 26. – С. 153-160

Кльось С. Особливості перекладу дитячої поетичної літератури Редьярда Кіплінга українською та російською мовами / С. Кльось, М. Ковцуняк // Молодь і ринок : щомісячний науково-педагогічний журнал. – Дрогобич, 2016. – № 2 (133), лютий. – С. 99-103. – ISSN 2308-4634

Ткачук О. Україна в ранній критиці, епістолярії та мемуаристиці Джозефа Конрада // Київські полоністичні студії : наукове видання. – Київ, 2015. – Т. 26. – С. 481-489

Мищур Т.Л. Рецепция ренессансной культуры в творчестве М.И. Цветаевой // Від бароко до постмодернізму : зб.наукових праць. – Дніпропетровськ, 2014. – Вип. 18. – С. 82-88.

Кисельова Т. Розум + праця = успіх: Верлен і «верлібри» Верлена // Зарубіжна література, 2001. - № 4. – С.8-11.

Крушинська О.Г. Переклади поезій французького символізму та формування дискурсу символізму в українській поезії на межі XIX-XX століть // Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики : збірник наукових праць. – Київ, 2014. – Вип. 25. – С. 219-231

Кебало, М. С. Проблеми теорії та історії натуралізму останньої третини XIX століття в порівняльно-літературному аспекті. — Тернопіль, 2002. — 90 с.

Кобзей Н. Натуралізм як генетико-типологічна проблема / Н. Кобзей // Мандрівець : всеукраїнський науковий журнал гуманітарних студій. – Тернопіль, 2009. – № 6 (84). – С. 62-67.

- Косило Н. Поетика натуралізму в дискурсі світового та національних літературних процесів / Н. Косило, Н. Венгринович // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства : збірник наукових праць / Ужгород, 2011. – Вип. 16. – С. 166-170.
- Михайлова Т.М. Василь Стус та Борис Пастернак: особливості поетики та світосприйняття (на матеріалі віршів про музику) // Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур : збірник наукових праць. – Київ, 2014. – Вип. 24 : Пам'яті академіка Леоніда Булаховського. – С. 342-347. – ISSN 2075-437X
- Міщук В. Своєрідність естетизму Оскара Уайльда і його роман «Портрет Доріана Грея» // Відродження. – 1994. - №8. – С.21-27.
- Назарець В.М., Є.М. Васильєв, Ю.В.Пелех. Життєве та поетичне кред Дуброва О. Міфосимволіка часопростору у ліриці Волта Вітмена та Богдана-Ігоря Антонича // Літературознавчі обрії Праці молодих учених : збірник наукових праць. – Київ, 2014. – Вип. 20. – С. 186-190.
- Заярная И.С. Поэтика русского футуризма: трансформация барочных моделей художественного обобщения // Русская литература. Исследования: сборник научных трудов. – Киев, 2006. – Вып. 10. – С. 168-182
- Євтушенко С.О. Художня рецепція тематичних мотивів драматургії Г. Ібсена у творчості Б. Грінченка // Літературознавчі студії : збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т філол. – Київ, 2013. – Вип. 37, ч. 1. – С. 259-264
- Кремінська О.О. Аспект національної ідентичності в збірці Р. Кіплінга "Казармені балади" // Збірник наукових праць молодих вчених Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : наукове видання / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2015. – Вип. 6. – С. 57-58
- Міщук В. Філософський зміст пошуку щастя в п'єсі Моріса Метерлінка "Синій птах" // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України : щомісячний всеукраїнський науково-методичний журнал. – Київ, 2010. – № 2 : Нобелівські лауреати. – С. 2-5
- Казарин В. Ахматова. Данте. Крым. (К постановке проблемы) / В. Казарин, М. Новикова // Султанівські читання : збірник статей. – Івано-Франківськ, 2016. – Вип. 5. – С. 72-88. – ISSN 2313-5921
- Костюк М.М. Лінгвопоетичні особливості французького символізму кінця XIX - початку XX століття : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.05. – Київ, 2012. – 20 с.
- Костюк М.М. Процес семантизації графічних знаків у поезії французьких символістів / М. М. Костюк // Мовні і концептуальні картини світу : наукове видання : [збірник]. Київ, 2013. – Вип. 43, ч. 2. – С. 240-246.
- Лаврова Е.Л. Андрогинная природа любви в художественном мире Марины Цветаевой // Актуальні проблеми слов'янської філології : міжвузівський збірник наукових статей. – Бердянськ, 2013. – С. 70 - 82.
- Манн Г. Речь о Золя в Праге // Манн Г. Полн.собр.соч.: в 8-ми т. Т.8.- М., 1958.
- Меньшиков Г.Ф. Особенности творческого метода и стиля Гонкуров // Философские науки. – 1986. - № 4. – С.16-21.
- Михайлюк Н. Типи фокалізації в англійському "романі про митця" кінця XIX - поч. XX ст. (за романом О. Вайльда "Портрет Доріана Грея", Р. Кіплінга "Світло згасло", Дж. Голсуорсі "Вілла Рубен", С. Моєма "Місяць і шеляг") // Іноземна філологія / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2014. – Вип. 126, ч. 1. – С. 274-280.
- Ніколенко О.М. Від Флобера до Аполлінера. Французька література другої половини XIX-поч. XX ст. // Тема. – 2005. - № 3-4.
- Султанов Ю.І. «О капитан! Мой капитан! Сквозь бурю мы прошли...»: Поэзия У.Уитмена // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 2000. – №10. – с. 35-37.
- Потапова З.М. Натурализм. Эмиль Золя // История всемирной литературы: В 9 т. – Т.7. – М., 1990. – С. 288-296.

- Поберезкина П.Ф. Вокруг Ахматовой / Полина Поберезкина. – Москва : Азбуковник, 2015. – 319, [1] с. – Указ. имен: с. 301-319. – Библиогр.: с. 235-300 и в подстроч. примеч.
- Полежаева Т.В. Принципы драматургии А.П. Чехова: целостно-системное прочтение // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля : науковий журнал / Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля. – Дніпропетровськ, 2014. – С. 47-57. – (Серія "Філологічні науки" ; № 1 (7)).
- Пригодій С. М.. Фронтирний неоромантизм у літературі США : Різночитання / Пригодій С. М.; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2010. — 230 с.
- Соколова В. Коло та лабіринт як хронотопні параметри ранньої драматургії М. Метерлінка // Волинь філологічна: текст і контекст : збірник наукових. праць – Луцьк, 2015. – Вип. 20 : Аналіз та інтерпретація тексту. – С. 263-273.
- Саенко В. Іван Франко і скандинавські літератури // Слово і час : науково-теоретичний журнал / Нац. акад. наук України, Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка. – Київ, 2016. – № 8 (668). – С. 43-53. – ISSN 0236-1477
- Скрипник Т. Дещо про адресата промови автора у вірші Дж.Р. Кіплінга "Якщо..." (J.R. Kipling "If...") // Всесвітня література в школах України. – Київ, 2016. – № 11 (425), листопад. – С. 24-28
- Сімаковська А.С. Інфернальний простір оповідань Кіплінга // Наукові праці Кам"янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам"янець-Подільський, 2014. – Вип. 13, т. 3. – С. 16-17
- Степаненко М. Анна Ахматова. Київ. Україна // Всесвіт, 2014. – № 7/8 (1027/1028). – С. 197-206.
- Тверитинова Т.И. Петербургский текст в творчестве А. Блока и В. Зоргенфрея / Т.И. Тверитинова // Wspolczesna komparatystyka w wymiarze hermeneutycznym. – Siedlce, 2011. – S. 73-76.
- Томбулатова І. Літературний маніфест: діалог постмодернізму та футуризму // Філологічні семінари / Київ. нац. ун-т ім.Тараса Шевченка, Б-ка Ін-ту філології. – Київ, 2015. – Вип. 18 : Постмодерні жанри: фікція чи полілог із традицією?. – С. 31-36.
- Тверитинова Т.И. Чехов и Б. Акунин: пастиш-сиквел «Чайка» / Т.И. Тверитинова // Język literature i kultura Rosji w XXI wieku. Teoria i praktyka. – Kielce, 2011. – S. 355-360
- Тверитинова Т.И. Г.Флобер и Г. де Мопассан: лекарство от боваризма / Т.И. Тверитинова // Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: лінгвістика і літературознавство: міжвуз.зб.наук.статей; [гол.ред. В.А.Зарва]. – Бердянськ: БДПУ, 2013. – Вип. XXVII. – Част. 3. – С. 398-406.
- Фісун В. Генрік Ібсен та Володимир Винниченко як новатори європейської психологічної драми // Літературознавчі студії : збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філол. – Київ, 2001. – [Вип. 1]. – С. 259-263.
- Франко І. Еміль Золя і його твори. Еміль Золя (життєпис) // Франко І.Я. Зібрання творів: У 50 т. – Т.26. – К., 1980.
- Чистяк Д.О. Функціонування міфопоетичної картини світу в ранній драматургії М. Метерлінка // Літературознавчі студії : збірник наукових праць / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т філол. – Київ, 2013. – Вип. 40, ч. 2. – С. 325-333
- Шахова К.О. Оскар Вайльд // Зарубіжна література, 2004. - № 6-7. – С.29-35.
- Halchuk Oksana. Poetic Parameters of the Polylogue of Ukrainian Lyrics of Late Modernism With the Antique Heritage // National Literatures and the Process of Cultural Globalization. – Volume II. – Shota Rustaveli Institute of Georgian Literature, 2014. – P. 317 – 330.

9. ДОДАТКОВІ РЕСУРСИ

ЕЛЕКТРОННІ НАВЧАЛЬНІ КУРСИ

«Історія зарубіжної літератури кінця XIX – початку XX століття» (укладач Гальчук О.В.)
<http://elearning.kubg.edu.ua/course/editsection.php?id=18992&sr=0>

«Історія зарубіжної літератури першої половини XX століття» (укладач Гальчук О.В.)
<http://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=6703>

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

Енциклопедія літературних напрямів і стилів // www.ukrlib.com.ua/encycl/techii/

Зарубіжна література кінця XIX – початку XX століття // b-ko.com/book_102_glava_5_ZARUBIZHNA_LITER.html

Вашенко Ю.А., Мурадова І.Р. Історія зарубіжної літератури кінця XIX – початку XX століть: Навчальний посібник. – Харків, 2013. – 188 с. // <http://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2014-01-30/Vashenko.pdf>

Декаданс, ранній і зрілий модернізм // Електронний ресурс: <http://studcon.org/dekadans-ranniy-i-zrilyu-modernizm>

М.Веллер Леція проекту «Кафедра літератури» // Електронний ресурс: <https://www.youtube.com/watch?v=Wm1BW2K3FO0>

Символізм

Символізм і його роль в культурі новітнього часу // Електронний ресурс: ua-referat.com/Символізм_і_його_роль_в_культурі_новітнього_часу

Символізм і символісти // Електронний ресурс: slova.org.ru/n/simvolizm

Серебряний век русскої поезії // Електронний ресурс: <https://www.youtube.com/watch?v=M02XCifFUSU>

До творчості Г.Ібсена, Кнута Гамсуна

Творчість Б.Шоу // edufuture.biz/index.php?title=Джордж_Бернارد_Шоу...i_творчий_шлях..

Леонова Е.А. Літератури скандинавських країн (кінець XIX – початок XX вв.) // Електронний ресурс: <http://sochinenie.blogspot.com/2014/01/ix-ix.html>

Імпресіонізм

Імпресіонізм: Енциклопедія літературних напрямів і стилів // www.ukrlib.com.ua/encycl/techii/printout.php?number=9

Імпресіонізм // https://www.youtube.com/watch?v=_cYntIHofRM

Імпресіонізм: лекція українського мистецтвознавця Володимира Освйчука // <https://www.youtube.com/watch?v=Vp8S675xFgA>

Кнут Гамсун Пан // <https://www.youtube.com/watch?v=zoX5NfFTR3g>

Натуралізм у європейській культурі // osvita.ua > Вища освіта > Реферати > Культура

Еміль Золя // <https://www.youtube.com/watch?v=YwH3zOZVIA4>

Т.Манн <https://www.youtube.com/watch?v=9KhflceszsQ>

Художній аналіз новели Т.Манна «Смерть у Венеції» // shpargalochka.net/smert-u-venetsiji-hudozhnij-analiz-novely-tomasa-manna/

Естетизм // http://pidruchniki.com/10810806/literatura/estetizm_uaylda

Вайльд // tvkultura.ru/video/show/brand_id/21985/episode.../1087650/

«Уайльд» (1997) // tfilm.club/5123-uayld.html

Неоромантизм // <https://uk.wiktionary.org/wiki/неоромантизм>

Яценко Т. Неоромантизм як стильова течія модернізму // irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?...2...

Стівенсон «Острів скарбів» // <https://www.youtube.com/watch?v=mV57YnqCJgY>

Пригодій С. Генрі Джеймс // <http://studik.net/evolyuciya-tvorchosti/>

«Крила голубки» (фільм за мотивами однойменного роману Г.Джеймса) // <https://movies.okko.tv/movie/the-wings-of-the-dove>

Старцев А. Марк Твен и Америка // www.uspoetry.ru/books/8

Марк Твен // <https://www.youtube.com/watch?v=GsvFHgrDLjI>

Джек Лондон // <https://www.youtube.com/watch?v=4d1KCivLF38>

Джек Лондон. Жага до життя // www.ukrlib.com.ua > ... > Д (ім'я) > Джек Лондон > Жага до Життя